"Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!" — Marx

# VAPAUS

Järjestymättömien järjestäminen on tärkein tehtävämme

No. 188 — 1929 | Federated Pressin jäsen | Lauantaina, elokuun 10 p:nä—Sat., Aug. 10 | Member The Federated Press | XIII Vuosik. — Vol. XIII

## Gastonian taistelun tukeminen

SUURIA KOKOUKSIA KAUTTA YHDYSVALTAIN — KERÄYSTÄ TOIMEENPANNAAN

NEW YORK, elok. 8. — International Labor Defense-liitto valmistelee täällä suurta mielenosotusta ensi maanantaiksi, elok. 12 p:ksi, jolloin Gastoniasta saapuu kolme murhasyytöksen alaista naistoveria, Amy Schechter, Vera Bush ja Sophie Melvin, jotka ovat $5,000 takauksella vapaana. He tulevat avustamaan ILD:n puolustusryntäystä. Maanantai-iltana järjestetään Central Operalle yleinen vastaanottotilaisuus.

Tämä tilaisuus tulee olemaan samalla kertaa protestina 15-vuotiaan pioneerin, Harry Eismanin tuomitsemista vastaan, syystä että osallistui Boy Scoutteja vastaan järjestettyyn mielenosotukseen. Eisman tuomittiin 6 kuukaudeksi kasvatuslaitokseen.

**Centralian vankien tervehdys**

"Me toivomme, että te voitte pelastaa Fred Bealin ja toiset toverit North Carolinassa lailliselta lynchaukselta." Nämä sanat ovat tulleet kalterien takaa, Walla Wallan vankilasta, Wash., missä Centralian uhreja säilytetään. He ovat olleet jo kymmenen vuotta vankilassa siksi, että rohkeasti puolustivat työväen huoneustoa.

**Kokouksia lännellä**

Mother Bloor on kaukaisesta lännestä lähettänyt kirjeen, kertoen matkansa menestyvän hyvin. Työläiset ottavat lukuisasti osaa kokouksiin ja kolehtien keräys tuottaa hyviä tuloksia kaikkialla. "Työläisten innostus on valtava kaikkialla", hän lausuu. Viimeinen tieto saapui häneltä Great Fallsista, Mont., missä kokouksen jälkeen liittyi ILD:n jäsenyyteen 22 uutta jäsentä ja kolehti tuotti $123.

New Bedfordissa, Mass., pidetyssä kokouksessa oli läsnä yli 2,000 työläistä ja kolehtina kerättiin $131.63.

Punaisen Avun Etelä-Amerikan jaosto on pyytänyt saada artikkeleita ja kuvia Gastonian tapahtumista, voidakseen järjestää avustuskokouksia. — Myöskin Canadan Labor Defense on päättänyt ryhtyä hankkimaan Gastonian lakkolaisille avustusta.

## Brittiläisen Guinean tuotteita Canadan markkinoille

OTTAWA, elok. 9. — J. Sidney Dash, brittiläisen Guinean maanviljelyksen johtaja, vieraili täällä ja neuvotteli hallituksen kauppaviraston useiden osastojen kanssa, mainitun maan tuotteiden lähettämisestä canadalaisille markkinoille. Pääasiallisimmat tuotteet olisivat sokeri, riisi, kahvi ja kokospähkinät.

## Mies yrittänyt päästä uimalla rajan yli

**Salakuljettajan korkeat vaatimukset pakottaneet yritykseen**

WINDSOR, elok. 8. Felix Normantus 21 vuotias liettualainen yritti uida Detroitin joen yli, kun salakuljettaja vaati häneltä $150, josta summasta hän olisi kuljettanut Normantuksen rajan yli. Normantus hyppäsi jokeen Windsorin itäiseltä laiturilta ja yritti uida yli joen, mutta virta oli liian voimakas, joten hän, taisteltuaan virtaa vastaan 4 tuntia, joutui nousemaan eräälle lotjalle, joka oli ankkuroituna joella lähellä Detroitin rantaa. Hänet vangittiin ja luovutettiin Yhdysvaltain siirtolaisvirkailijoille.

## Liettuan ja Puolan selkkaukset

**Puola yrittää torjua Liettuan syytökset**

VARSOVA, elok. 9. — Puolan hallitus on jättänyt kansainliitolle vastauksen Liettuan aikaisemmin tekemille syytöksille, joiden mukaan Puola olisi ollut osallisena niissä vehkeilyissä, joita oli suunniteltu Liettuan pääministeri Waldemarasin henkeä vastaan. Puolan vastauksessa kuulemma yksityiskohtaisesti torjutaan mainitut syytökset.

Kuten aikaisemmin on lehdissä kerrottu, tekivät jotkut henkilöt murhayrityksen Waldemarasia vastaan Kovnossa. Murhayrityksen tekijä vangittiin. Liettualaiset viranomaiset väittivät, että murhayritys oli suuniteltu Puolassa.

## Toveri Kashtan kidutettavana vankityrmässä

SIIRRETTY DON-VANKILAAN, JOKA TUNNETAAN LIKAISIMMAKSI MURJUKSI ITÄ-CANADASSA

TORONTO, Ont., elok. 9. — Toveri Wm. Kashtan, joka vangittiin joku viikko takaperin puhevapaustaistelun mielenosotuksen yhteydessä, on siirretty Toronton vankifarmilta Don vankilaan, joka tunnetaan likaisimmaksi murjuksi itä-Canadassa. Tämä toimenpide osottaa millaista sortoa vankilavirkailijat harjottavat poliittisiin vankeihin nähden.

Kashtan ei ole mitenkään rikkonut vankilasäädöksiä, mutta jokaiselle on tunnettua, että hän on poliittinen vanki, sillä hän otti osaa puhevapaustaisteluun ja Neuvostoliiton puolustamiseen. Kashtan on työväenluokan taistelija. Canadan työläisten velvolisuus on vaatia hänen pikaista vapauttamistaan.

## Veturinkuljettaja menetti henkensä tapaturmaisesti

**Oli korjaamassa jarruja**

KINGSTON, elok. 9. — James McIntyre, veturinkuljettaja Canadan kansallisella rautatiellä joutui oman veturinsa yli ajamaksi korjatessaan jarruja. Kun C. N. R:n tavarajuna saapui Kingstonin asemalle kello 9.30 eilen iltana huomasi veturinkuljettaja ilmajarrun olevan epäkunnossa, jonka vuoksi hän ajoi veturin ja kaksi vaunua sivuraiteelle ja ryhtyi korjaamaan jarrua, maaten toisen ratakiskon päällä veturin alla. Tällöin veturi jostain syystä liikkui eteenpäin katkaisten hänen ruumiinsa kahtia. Lämmittäjä Percy Hill oli paikalla, mutta ei voinut todeta veturin liikkeelle lähdön syytä; oletetaan sen liikkuneen eteenpäin omalla painollaan, kun jarrut olivat löysällä.

## Nankingin hallitus horjuu

**Rahaministerin eroa seuraa toisiakin eroamisia**

SHANGHAI, Kiina, elok. 8. — Shanghaissa on liikkunut tietoja, joiden mukaan Nankingin hallituksen rahaministerin Soongin eroa tulee seuraamaan toisiakin eroamisia, joten todennäköisesti tulee syntymään hallituspula.

Kuten tiedetään, erosi Soong sen johdosta, ettei hän enään pystynyt keksimään uusia rahalähteitä hallituksen horjuvan raha-aseman vahvistamiseksi, sillä nankingilainen terrorivalta on jo ryöstänyt kansan putipuhtaaksi, miljoonien kuollessa nälkään maan sisä-osissa.

## Tulvia Etelä-Manchuriassa

**Liikenne katkennut — Paljon ihmishenkiä hukkunut**

TOKIO, elok. 9. — Mukdenista saapuneet tiedot kertovat, että raskaat sateet ovat aiheuttaneet laajoja tulvia Manchurian eteläosassa. Eräässäkin kylässä Liaoyancin lähistöllä ilmoitetaan 80 ihmistä hukkuneen. Sillat ovat huuhtoutuneet pois paikoiltaan ja rata katkennut, aiheuttaen liikenteen pysähtymisen Manchurian eteläisellä rautatiellä. Vahingot ovat suurimmat Mukdenin ja Antungin välillä.

Kestää useita päiviä ennen kun liikenne voidaan jälleen aloittaa rautateillä. Matkustajalippuja ei myydä Mukdenin ja Changchunin sekä Mukdenin ja Dairenin välille.

## Metsäpalot vähentyneet

OTTAWA, elok. 8. — Metsä ja maa'asiain viraston ilmotuksen mukaan on metsäpalot tämän viikon aikana jossain määrin vähentyneet. Sateet ovat auttaneet metsäpalojen sammutusta Patrician ja Thunder B:n alueilla. Kuitenkin on uusia paloja ilmotettu alkaneen Manitobassa, joista useita on saatu sammutettua alkuunsa. Useita paloja on saatu rajotettua määrätyyn alueeseen ja voidaan ne ehkäistä leviämästä.

Tähän mennessä ei ole ilmotettu yhtään ihmishenkeä menetetyn palojen vuoksi. Omaisuuksia, lukuunottamatta metsiä, on tähänmennessä ilmoitettu ainoastaan yksi navetta palaneen metsäpalojen sytyttämänä.

## Haagin neuvottelut joutuneet umpikujaan

**Englanti väittää edelleen jääneensä huonommalle osalle**

HAAG, Hollanti, elok. 9. — Sotakorvausneuvottelut näyttävät taasen joutuneen auttamattomasti umpikujaan, Englannin edustajain pysyessä kiinteästi sillä kannalla, että Youngin suunnitelmaa ei voida hyväksyä, koska se merkitseisi uusia uhrauksia Englannilta toisten liittovaltain hyväksi.

Englanti selittää, että sen sotavelat ovat kaksi kertaa suuremmat, kuin minkään muun valtion, nim. $37,500,000,000. Jos jätetään huomioonottamatta Englannin velka Yhdysvalloille, tekee Englannin sotavelka yhteensä $32,50,000,000. Sodan lopussa olivat toiset liittovallat Englannille velkaa $10,000,000,000, josta Ranskan osalle $2,635,000,000. Englanti kuitenkin vaati Ranskalta vain $1,135,000,000 ja Italialta $390,000,000. Youngin suunnitelma supistaisi viimeksimainitun $200,000,000:iin.

Englantia rasittavain sotavelkojen suoritus asettaisi $300,000,000:in taakan brittiläisten veronmaksajain kannettavaksi vuosittain seuraavan 60 vuoden ajaksi.

Snowden väitti, että Youngin komitealla ei ollut oikeutta mennä muuttamaan Spaan sopimuksen prosenttilukuja sotavelkoihin nähden.

Ranskalainen Cheron syytti Snowdenia yrityksestä tuhota parhaillaan koolla oleva konferenssi rahakysymyksen takia. Toiset asianosaiset tahtovat kuitenkin vahvistaa Youngin suunnitelman.

**Snowden uhkaa lähteä Haagista maanantaina**

Haag, elok. 9. — Reuterin kirjeenvaihtaja ilmoittaa saaneensa tietää, että Snowden aikoo poistua Haagista maanantaina, jollei hän huomenna saa tyydyttävää vastausta esittämiinsä vaatimuksiin. Toiselta puolen arvellaan, että Ranskan, Italian ja Belgian edustajat eivät tule hyväksymään Englannin vaatimuksia sille sotakorvauksista tulevan osuuden lisäämisestä, luonnonsuoritusten lakkauttamisesta j. n.e.

Williamstown, Mass., elok. 9.— Chicagon yliopiston taloustieteen prof. Viner on lausunut, että Haagin neuvotteluissa on ilmennyt, että Englanti ei aijo enään kulkea Ranskan vanavedessä, ja että ent. liittolaisten välille on kehittynyt vakavia ristiriitoja.

**Taantumuslehdistö ylistelee Snowdenia**

Lontoo, elok. 9. — Kaikkein mustimmatkin taantumuslehdet, kuten "Morning Post", ovat antaneet Snowdenille tunnustuksensa hänen "isänmaallisen" esiintymisensä ja "brittiläisten interessien" puolustamisen vuoksi. Haagin neuvottelut ovat parhaiden paljastaneet, että Snowden, Henderson ja koko MacDonaldin klikki eivät ole hallituksessa työväen asialla, vaan palvellakseen kapitaistisen valtaluokan etuja.

## Anovat hallituksen kieltoa

**Ulkomailta tuotavalle kirjallisuudelle ja aikakausjulkaisuille**

MONTREAL, elok. 9. — Kiwanisti Clubin herrain päivällisillä täällä päätettiin lähettää anomus liittohallitukselle, että se kieltäisi ulkomaisen kirjallisuuden ja aikakausjulkaisujen maahan tuonnin, koska ne suurelta osalta sisältävät huonoa moraalia ja brittiläisvastaista propagandaa, olletikin Canadan suhtaantumisessa sota- ja rauhakysymykseen.

## Sota merisikoja vastaan

QUEBEC, elok. 9. — Suunnaton määrä erästä lajia pieniä valaita, joita myöskin nimitetään merisioiksi, on ilmaantunut St. Lawrence joen suulle noin 50 mailin alueelle, Havren, St. Pierren ja Anticosti saarien välille. Alueelle on lähetetty hallituksen laiva varustettuna pommeilla, keihäillä ja konekivääreillä, ajaakseen merisiat jälleen merelle.

## Levottomuuksia Saksassa

**Fascistit ja työläiset kahakoineet Nurembergissä**

NUREMBERG, Saksa, elok. 8. — Yksi työläinen sai surmansa ja toistakymmentä haavottui kommunistien ja fascistien välisessä kahakassa eilen illalla. Paikalle saapunut poliisilauma vangitsi 26 kommunistia.

## Meksikon työläisiä taas lyöty

SENAATTI ANTANUT HALLITUKSELLE VALTUUDET UUDEN TYÖLAIN LAATIMISEKSI

MEXICO CITY, elok. 9. — Kansallinen senaatti on hyväksynyt, törkeän vallankeskittämisläin, jolla annetaan Gilin hallitukselle valtuudet laatia koko maata käsittävä työlaki ja kumota eri valtioiden työlait, jotka useissa tapauksissa ovat olleet melko vapaamielisiä.

Meksikon perustuslaki tähän saakka on varannut eri valtioille oikeudet laatia oman työväen lainsäädännön. Valtioissa, joissa vapaamieliset ainekset ovat olleet vallalla, ovat ne onnistuneet pakoittamaan työnantajat joissakin tapauksissa maksamaan työläisille palkkaa lakko-ajalta.

Mainittu työlaki liitetään perustuslakiin, jos kaksikolmattaosaa valtioiden lainlaatijakunnista sen hyväksyvät. Laki antaa hallitukselle ja työnantajille täydet valtuudet murskata työläisten lakot.

Työlain pääkohdat ovat seuraavat:

1. Perustettava työoikeuksia, joilla on oikeus antaa työnantajille ohjeita tuotantolaitosten johdossa.
2. Toimeen asetetaan työinspehtooreja, jotka toimivat hallituksen superintendenttien alaisena.
3. Tunnustetaan lakot, joihin ei sisälly väkivaltaa (?); ensiksi ryhdytään vapaaehtoisiin sovitteluihin ja jos ne eivät anna tuloksia, niin sitten pakollisiin.

**8-tunnin työpäivä voimaan**

4. Asetettava voimaan 8-tunnin työpäivä ja 6-päivän työviikko; neljä pakollista juhlapäivää ja yksi loma-aika vuodessa, joista maksetaan palkka.
5. Pakollinen työläisten vakuutus hallituksen valvonnan alaisena; vakuutusrahastoon peritään työläisiltä 5 prosenttia palkasta, työnantajilta peritään 7 prosenttia.
6. Jokaisen terveruumiisen kansalaisen on opittava joku ammatti ja työskenneltävä siinä vähintäin yksi vuosi Mexikossa. Kun kansan edut sitä vaativat, on työläisen suostuttava työskentelemään vähintäin yksi kuukausi työpaikassa, jonka viranomaiset hänelle määräävät (?).

**Laki palvelee kansallisia tarkoituksia**

7. Jokaisessa tehtaassa täytyy 70 pros. työläisistä olla mexikolaisia; ainoastaan espanjankieltä puhuvat henkilöt saavat toimia ylilikkeenhoitajina, ylivalvojina, lääkäreinä ja työnjohtajina.
8. Kapakat ja pelihelvetit ovat kiellettyjä työläiskeskuksissa.
9. Työpalkan suuruus määritellään elinkustannuksien perusteella.
10. Liike- tai tuotantolaitoksiensa sulkemiseen täytyy työnantajain saada lupa työoikeudesta ja työläisiin nähden on hänen noudatettava yhden kuukauden ylössanomisaikaa.

**Työläiset riippuvaisiksi kapitalistisesta virkavallasta**

Huolimatta siitä, että laki sisältää eräitä etuja työläisille, on sen tarkoituksena tehdä työläiset entistä enemmän riippuvaisiksi kapitalistisesta virkavallasta. Tässä suhteessa palvelee laki kapitalistiluokan pyyteitä.

## Sotamanööverit Englannissa

**Kohdistuneet erikoisesti maahan hyökkäysten torjumiseen**

LONTOO, elok. 9. — Ensimäinen sotajoukkojen "maahan hyökkäys" siitä lähtien, kun Vilhelm "Valloittaja" nousi Englannin kamaralle v. 1066, tapahtui eilen Englannin armeijan varsinaisten vuotuisten manöövierien yhteydessä.

Taistelulaivasta "Iron Duke" ja hävittäjästä "Tribune" saapui maihin territoriaalijoukko-osasto New Havenin ja Seafordin välillä. Tiedustelulentokoneet huomasivat "vihollisen", jonka maahanhyökkäys torjuttiin hyökkäyslentokoneilla, tankeilla ja kuularuiskuosastoilla.

**PARANSI AIKAISEMPAA ENNÄTYSTÄÄN**

New York, elok. 9. — Puolen päivän jälkeen torstaina saapui Cunardlinjan höyrylaiva "Mauretania" tänne, kuljettuaan matkan Southamptonista vain 2 tuntia pitemmässä ajassa kuin äsken saavuttanut "Bremen". Täten paransi "Mauretania" melkoisesti vanhaa ennätystään. Laiva on ollut perinpohjaisten korjausten alaisena. Ennen "Bremeniä" oli "Mauretania" Atlannin nopein matkustajalaiva, omaten ennätykset miltei 16:sta vuoden ajan.

## Lynnin kenkälakko petetty

**Vanhoilliset unioherrat myyneet lakkolaisten edut epäedullisella sopimuksella**

LYNN, Mass., elok. 9. — Neljätoista Lynnissä toimivaa kenkätehdasta on nyt tehnyt uuden sopimuksen "uudelleenjärjestetyn" United Shoe Workers union kanssa. Jo pidemmän aikaa on ollut tiedossa, että USW:n taantumuksellinen johto vehkeilee työläisten selän takana lakon lopettamiseksi ja nyt on lakkotaistelun myyminen jo tapahtunut tosiasia.

Lakossa olleet 8,000 kenkätyöläistä ovat nyt pakoitettuja joko menemään työhön samoilla palkkaehdoilla kuin ennenkin, tai sitten jatkamaan epätoivoisesti taisteluaan ei ainoastaan tehtailijoita, vaan myös heidän palvelukseensa antautuneita unionjohtajia vastaan.

## Kutomotehtaat työläisnuorten orjakarsinoita

**Ankara työntehojärjestelmä käytännössä**

HAMILTON, Ont., elok. 9. — Täällä olevat kutomotehtaat ovat nuorten työläisten täydellisiä orjakarsinoita. Niissä työskentelee 14 ja 19 ikävuoden välillä olevia nuorukaisia, mitä ankarimman työntehostusjärjestelmän alaisena. Yhden kutojan on hoidettava neljää kutomakonetta. Hänen on juostava näiden koneiden välillä keretäkseen pitämään ne kaikki kunnossa. Kokeneen kutojan palkka on $13.50 viikolta, johon sisältyy 50 työtuntia. Oppilaat joihin kuuluu enin osa tehtaiden työläisistä, saavat ainoastaan $10 viikolta.

Joku aika takaperin työläiset lakkoontuivat näillä tehtailla; silloin ilmestyi näyttämölle A. F. of L. järjestämään työläisiä. Mutta tämä järjestö ei tehnyt mitään muuta kuin keräsi työläisiltä $500 sisäänkirjotusmaksuina ja sen jälkeen jätti heidät työnantajain armoille. Tämä on taas yksi petos lisää A. F. of L:n johtajain laskuun.

**Työläisten on opittava tuntemaan johtajansa**

Nuorten työläisten on opittava tuntemaan ero johtajapettureiden ja todellisten työläisten järjestöjen välillä. Kommunistipuolue on johtanut työläisiä todelliseen taisteluun lyhemmästä päivästä ja paremmista palkoista ja tulee edelleenkin johtamaan taistelua työläisten sortajia vastaan.

## British Columbian mineraalituotanto kohonnut

VICTORIA, B. C., elok. 9. — British Columbian kaivosministerin W A McKenzien julkaisemien tilastojen mukaan oli B. C:n mineraalituotanto tämän vuoden ensimäisenä kuutena kuukautena $35,256,034, joka on 7.8 prosenttia yli viime vuoden saman ajan tuotannon. Kaivantojen eri tuotteet jakaantuivat seuraavasti: Kultaa 90,000 unssia; hopeata 5,250,000 unssia; kuparia 145,000,000 paunaa; sinkkiä 91,000,000 paunaa, ja kivihiiltä 1,172,645 tonnia.

## Pikatavaran kuljetus ilmateitse

TORONTO, elok. 9. — Kello 1.45 eilen iltapäivällä lähti täältä ensikerran matkalle lentokone, joka tulee harjottamaan säännöllistä pikatavaraliikennettä Toronton ja Windsorin välillä, poiketen matkalla Hamiltoniin ja Londoniin. Tämä liikenne on alettu Canadian Pacific Express-yhtiön toimesta ja on se ensimäinen laatuaan Canadassa, lukuunottamatta hallituksen harjottamaa ilmapostiliikennettä.

Ensimäiseen lähetykseen sisältyi Canadan kansallisen näyttelyn ilmotuslentolehtisiä, jotka oli osotettu Hamiltonin, Londonin ja Windsorin majureille ja myöskin kukkia, moottoriöljyä y.m. Kuorma, jonka lentokone vei kuljettaa kerralla, on 1,500 paunaa, lukuunotettuna tavarat sekä matkustajat. Rahtimaksut ovat 10c unssilta, pienimpänä maksuna peritään neljän unssin rahtimaksu ja on maksu sama kaikkiin linjalla oleviin paikkoihin. Lentokone tulee tästä alkain harjottamaan säännöllistä liikettä tällä linjalla, kesää ja talvea, sikäli kun ilmastosuhteet sen sallivat.

## Lakkolaisia on murhattu Intiassa

5 SURMATTU, 30 HAAVOITETTU JA 50 VANGITTU — LAKKO JATKUU TERRORISTA HUOLIMATTA

BOMBAY, Intia, elok. 9. — Kalkuttasta saapuneet tiedot kertovat, että viisi juuttitehtaiden työläistä on surmattu entisten lisäksi. Vähintäin 30 ilmoitetaan haavoitetun taistelussa poliisin ja lakkolaisten välillä eilen. Viisikymmentä lakkolaista vangittiin poliisin toimeenpanemien hyökkäysten yhteydessä tehdasalueella, mutta ei ole olemassa mitään merkkejä siitä, että tämä vaino olisi heikentänyt työläisten taistelua, joka päinvastoin on laajenemassa.

Poliisivartiostoja on lisätty tehtaiden lähistöllä. Samaan aikaan on ollut liikkeellä huhuja, että taantumuksellinen ammattiliikkeen johtaja Joshi, joka on tehnyt lukuisasti palveluksia kapitalisteille aikaisemmissa lakoissa, tulisi sekaantumaan tilanteeseen. Toisten tietojen mukaan suunnittelee hallitus sotajoukkojen lähettämistä Kalkuttan alueelle kukistamaan lakon sekä avaamaan tehtaita väkivallalla.

## Karkaamisia Mussolinin vankilasaarelta

**Tunnetut professorit Roselli, Nitti ja Lessu karanneet karkoituspaikastaan**

PARIISI, elok. 9. — Kolme poliittista vankia, jotka olivat karanneet Mussolinin "Pirunsaarelta", ovat saapuneet eilen tänne sekä kertoneet lehdille jännittävästä karkaamisestaan, joka on ensimäinen kerta, kun vankien on onnistunut karata tältä kauhunsaarelta.

Karkurit ovat professorit Carlo Roselli, Francesco Nitti ja Emilio Lessu. Näistä on Nitti tunnetun politiikon ja Italian ent. pääministerin veljenpoika. Lipari on suurin saari erikoisesta vankilasaariryhmästä Välimeressä ja on siellä 400 vartijaa 500 vankia kohti. Edellämainitun kolmikon onnistui päästä pimeässä rannalle ja uida vaatteet päällä puolenmailin päässä olevalle autiolle heikkasärkälle sillä aikaa, kun vartijat olivat kapakassa.

Hiekkasärkällä oli veneitä, joita vankien ystävät olivat etukäteen sinne vieneet. Vangit olivat kukin olleet piinattuina kahden vuoden ajan tällä saarella. Roselli on kansantaloustieteen ent. professori Genoan yliopistosta. Hän selittää, että 400 karkoitettua on Ponzi-nimisellä saarella ja 200 Ustican saarella. Viimeksimainittu on kaikkein kurjin mainituista saarista.

## Väkivaltaisia lakkotaisteluja Intiassa

LONTOO, elok. 8. — Daily Mail tietää kertoa, että Naihatin kutomokeskuksessa, Intiassa, jatkuu kutomotyöläisten lakko. Eilen sattui tuima kahakka brittiläisten poliisien ja lakkolaisten välillä. Kahdeksan työläistä surmattiin ja useita kymmeniä haavottui.

Naihati sijaitsee 240 mailin etäisyydessä Kalkuttasta pohjoiseen. Lakko alkoi, kun työnantajat yrittivät asettaa voimaan 60-tuntisen työviikon ja lisätä kutomokoneiden lukua työläistä kohden 40 prosentilla. Lakko on jatkuvasti laajentunut, käsittäen nyt noin 120,000 työläistä.

## Kaksi työläistä surmautunut, yksi loukkautunut

ST. JOHN, elok. 9. — Hugh W Smith, maantietyöjoukkueen työnjohtaja sai surmansa dynamiittipanoksen laukeamisen vuoksi, jonka aiheutti tulilangan myöhästynyt toiminta. Samalla tiellä työskentelevän toisen joukkueen työnjohtaja George Embleto, sai surmansa samasta syystä ja hänen joukkueessaan työskentelevä työläinen Roy Christie loukkaantui hengenvaarallisesti.

**JÄÄTELÖTYÖLÄISET LAKOSSA**

Chicago, Ill., elok. 9. — Jäätelötyöläisten unio on julistanut jäätelökioskien työläiset lakkoon, vaatien työnantajilta $60:n viikkopalkkaa ammattitaitoisille työläisille ja $27:n viikkopalkkaa jäätelökuutioita kääriville naisille. Lakko alkoi työläisten kannalta sopivaan aikaan, sillä lämpömittari on ollut jatkuvasti 90 asteen paikkeilla ja virvoitusjuoma- ja jäätelökauppa on ollut vilkkaimmillaan.

## Manchurian selkkaus kärjistyy

39 NEUVOSTOLIITON KANSALAISTA NANKINGILAISTEN ROSVOJEN TUOMITTAVINA

NEW YORK, elok. 9. — Tämän päivän "Daily Worker" kertoo, että imperialistivaltain provokatsioni Neuvostoliittoa vastaan jatkuu. Käyttäen nankingilaista rosvohallitusta välikappaleenaan on uutena provokatsionitekona asetettu Harbinissa syytteeseen 39:n Neuvostoliiton kansalaista, jotka vangittiin konsulaattiin tehdyn hyökkäyksen yhteydessä toukok. 27 pnä.

Mainittuja vankeja syytetään muodollisesti "kommunistisesta vehkeilystä", jota syytöstä Nankingin hallitus käyttää Neuvostoliittoa vastaan imperialistien usutuksesta

Samaan aikaan jatkuvat joukkojen keskittymiset Manchuriassa ja huhujen mukaan ovat kiinalaiset rosvojoukot hyökänneet Pogranitchnajasta päin Neuvostoliiton alueelle Wladivostokin suuntaan. Tilanteen kärjistymistä edelleen osoittaa se, että Japanin hallitus on kutsunut kansalaisensa pois Manchuriasta.

**"Ketun häntä, mutta suden hampaat"**

Moskova, elok. 9. — Punaisen armeijan äänenkannattaja, "Punatähti", julkaisi eilen leimuavan hyökkäyksen Itä-Kiinan rautatien kaappaamiseen tähtäävää ulkomaisten imperialistien suunnitelmaa vastaan.

Otsikolla "ketun häntä, mutta suden hampaat" varustaa lehti kirjoituksensa, jossa sanoo, että "Neuvostoliitto ei tule sallimaan sitä, että Kuomintangin rosvot tahi imperialistiset ryövärit anastavat Itä-Kiinan rautatien. Me tulemme taistelemaan yhtä vastaan samoin kuin toista vastaan."

Viha ja suuttumus kasvaa imperialistien yrityksiä vastaan, jotka selvästi tähtäävät Itä-Kiinan rautatien valtaamiseen saaliikseen samaan aikaan, kun keskittävät joukkojaan Neuvostoliiton Siperian rajaa vastaan.

## Neuvostolentäjät ovat Siperiassa

**Matka sujunut tähän asti erinomaisesti**

OMSK, Siperia, elok. 9. — Neuvostohallituksen lentokone "Neuvostojen maa" saapui tänne Moskovasta, kuljettuaan tämän 1,350 mailin matkan vähemmän kuin 14 tunnissa eli keskimäärin 100 mailin tuntinopeudella. Saatuaan täällä lisää polttoainetta, jatkaa lentokone matkaansa Krasnojarskiin.

Novosibirsk, elok. 9. — "Neuvostojen maa" laskeutui täällä maihin, lennettyään kolmessa tunnissa Omskista. Tarkoitus oli lentää suoraan Krasnojarskiin, mutta kone laskeutui tänne teknillisistä syistä.

"Neuvostojen maa" on matkalla Siperian ja Japanin kautta Yhdysvaltoihin.

## Kehno sato vaikuttaa rautateiden ansioihin

TORONTO, elok. 8. — C. P. R. yhtiön presidentin E. W. Beattyn lausunnon mukaan, tulee länsi-Canadan huono sato vaikuttamaan vakavasti molempien rautatiejärjestelmäin ansioon. Hänen lausuntonsa mukaan, jos vieläkin saataisiin sadetta länsi-Canadassa, tulisi sato joillakin paikoin hiukan korjaantumaan, mutta yleisesti tulee sato olemaan paljon pienempi edellisiin vuosiin verrattuna, ja tulee se vakavasti vaikuttamaan sekä C. P. R:n että C. N. R:n ansioihin.

Jo se seikka, että tänä vuonna ei viljankorjaajia tuotettu Englannista, eikä myöskään itä-Canadasta kuljetettu lännelle viljankorjaajia, vaikutti huomattavasti rautateiden ansioihin.

**"GRAF ZEPPELIN" LÄHESTYY EUROOPAA**

Horta, Azorit, elok. 9. — Täkäläinen radio-asema kuuli tänään kello 4.45 ip. Ranskan linjan höyrylaivan "De Grassen" kysyvän "Graf Zeppelinin" asemaa. Vastauksessa mainittiin ilmalaivan olevan n. 2,400 mailin päässä New Yorkista ja viitattiin siihen, että ilmalaiva on jonkun verran pohjoisemmassa, kuin edellisillä matkoilla. Ilmalaiva luultavasti tulee kulkemaan Biskajan lahden ja Ranskan poikki matkalla Fritdchshafeniin.

VAPAUS — Canadan suomalaisen työväenluokan äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ontario, kaikkina päivinä paitsi sunnuntai- ja määrättyinä juhlapäivinä.

VAPAUS (Liberty)
The only organ of Finnish Workers in Canada. Published daily at Sudbury, Ontario.
Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

TOIMITTAJAT:
S. C. NEIL, A. VAARA, B. TENHUNEN, M. POHJANSALO, A. PÄIVIÖ.

TILAUSHINNAT:
1 vk. $4.50, 6 kk. $2.50, 3 kk. $1.75 ja 1 kk. $1.00. — Yhdysvaltoihin ja Suomeen sekä muualle ulkomaille: 1 vk. $6.00, 6 kk. $3.50, 3 kk. $2.00 ja 1 kk. $1.00.

ILMOITUSHINNAT VAPAUDESSA:
Kirjeenvaihtoilmoitukset $1.00 kerta, $2.00 kaksi kertaa. — Avioliittoon menneille onnentoivotukset 50c palstatuumalta. — Nimenmuutosilmoitukset 50c kerta, $1.00 3 kertaa. — Syntymäilmoitukset $1.00 kerta, $2.00 3 kertaa. — Asuntoetsintäilmoitukset $2.00 kerta, $3.00 kaksi kertaa. — Kiitosilmoitukset $1.00 kerta. — Kuolemanilmoitukset $2.00 kerta, 50c lisämaksu kiitoslauseelta tai muistovärsyiltä. — Haluttaessa tiedot ja osoiteilmoitukset 50c kerta, $1.00 kolme kertaa. — Tilapäisilmoituksista ja ilmoitusagenttuureista on, vaadittaessa, lähetettävä ilmoitushinta etukäteen.

Lehteen aiottujen ilmoitusten pitää olla konttorissa kello 4 ip. ilmestymispäivää edellisenä arkipäivänä.

General advertising rates, 75c per col. inch. Minimum charge for single insertion, 75c. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish people in Canada.

Jos ette milloin tahansa saa vastausta asiaillisiin kirjeisiinne, kirjoittakaa suoraan liikkeenhoitajan henkilökohtaiselle nimelle: J. V. KANNASTO, liikkeenhoitaja.

Vapauden toimitus: Huoneusto 207, Mackey Building, 4 Durham St. Puhelin 536W.
Vapauden konttori: Liberty Building, 37 Lorne St. Puhelin 1038. Postiosote: Box 69, Sudbury, Ont.
Vapauden paino ja latomo: Liberty Building, 37 Lorne St. Puhelin 2387W.

## *Pasifistiset naamiot hyljätään ja avoimesti hyökätään Neuvostoliittoa vastaan*

Britannian "työväen"-hallitus, joka muutamia päiviä sitten oli korottamassa ääntään kansainvälisessä pasifistisessa ulkokultaisuuden kuorossa, yrittäen narrata työläiset toimettomuuteen kansainvälisenä punaisena päivänä imperialistista sotaa vastaan ja Neuvostoliiton puolustamiseksi, on luopunut pasifistisesta naamiostaan ja tavataan nyt mitä häpeämättömämmällä tavalla panettelemassa työläisten ja talonpoikain hallitusta, kirjottaa Daily Worker toimitusplastallaan ja jatkaa:

Työväenpettäjä MacDonaldin hallitus ei uskaltanut keskeyttää keskusteluja Neuvostoliiton edustajan kanssa diplomaattisten ja kaupallisten suhteiden palauttamiskysymyksessä ennen punaisen päivän mielenosotuksia, mutta heti elokuun toisena päivänä, kahdenkymmenenneljän tunnin sisällä maailmanlaajuisista mielenosotuksista, se esti keskustelujen jatkamisen tekemällä loukkaavia ja ärsyttäviä vaatimuksia siitä, että Neuvostoliitto lopettaa kommunistisen aatteenlevityksen Britanniassa ja suosiu suorittamaan tsaaristiset velat brittiläisille imperialisteille, ennenkuin keskusteluja jatketaan.

Välittömässä yhteydessä imperialismin macdonaldilaisten kätyrien Neuvostoliittoa vastaan tekemään hyökkäykseen on kiinalaisen rosvohallituksen kasvava julkeus, sen kieltäytyessä palauttamasta asemaa ennalleen Itä-Kiinan rautatiellä, siitä käytävien neuvottelujen valmistelutoimenpiteenä.

Nämä kaksi tapahtumaa, suhteiden palauttamisesta käytyjen keskustelujen keskeyttäminen Britannian toimesta ja imperialismin tshangkaishekiläisten palkkakätyrien hävittömyys, että Yhdysvaltain hallitus vastaan ei vain pelkällä hyväksymisellä, vaan öli näiden toimenpiteiden toimeliaana tukijana. Yksi MacDonaldin hallituksen ensimäisistä teoista virkaan astuttuaan oli viippymättömästä suhteiden palauttamisesta Neuvostoliiton kanssa antamansa vaalilupauksen kiertäminen ja ryhtyminen keskustelujen lähettilas Dawesin kanssa yhteisestä toiminnasta Neuvostoliittoa vastaan. Ärsytykset Mantshurian rajalla ovat tahallisia yrityksiä yllyttää imperialistiseen hyökkäysotaan Neuvostoliittoa vastaan, yritys vejää Neuvostoliiton sotavoimat läntisiltä rajoilta Siperian rajoille, jotta Suomen, Puolan ja Rumanian rajoille kootut sota-armeijat voisivat hyökätä Neuvostoliiton alueelle tällä rintamalla.

Maailman kommunistipuolueiden johtama kansainvälinen proletaarijoukkojen mielenosotus elokuun ensimäisenä päivänä oli, kuten Moskovan Pravda lausui, "tulevaisuuden barrikaaditaistelujen koe", "todisti, että tärkeä osa työväenluokasta käsitti sodanvaaran" ja "merkitsee, että kommunistipuolueet sotajoukkojen liikekannalle asettamisen hetkellä nousevat täysin aseistettuina vastaamaan kapitalistiseen sodanjulistukseen".

Elokuun ensimäinen päivä ei ollut tämän liikkeen huippukohta, vaan tärkeä aste taistelussa imperialistista sotaa vastaan. Elokuun ensimäisestä päivästä täytyy meidän työntyä eteenpäin entisiä suurempiin taisteluihin imperialisteja ja niiden sosialidemokraattisia lakeijoita vastaan.

## *Sosialidemokraattisen ja kommunistisen puolueen eroavaisuuksista*

Kommunistisen kansainvälisen kuudennelle maailmankongressille tehdyssä toimeenpanevan komitean toimintaselostuksessa esitetään sosialidemokraattisen ja kommunistisen puolueen tärkeimmistä eroavaisuuksista seuraavaa:

Kaikkein tärkeimpiä sosialidemokraattisen menneisyyden jätteitä, joista kommunististen puolueiden on päästävä hinnalla millä tahansa, ovat seuraavat: 1) Sosialististen puolueiden perustustyö tapahtuu työpaikkojen ulkopuolella; kommunististen puolueiden taas on rakennuttava työpaikkojen perustalle (työpaikkasolut). 2) Sosialististen puolueiden työ seisahtuu kokonaan suurien kamppailujen väliaikoina ja tehdään sitä ennenkaikkea parlamenttivaalien yhteydessä. Kommunististen puolueiden täytyy rakentua jokapäiväisen sitkeän joukkotyön pohjalle, joukkojen vetämiseen taisteluun osittaisvaatimusten ja proletariaatin diktatuurin puolesta. 3) Sosialistisissa puolueissa on liikkeellepanevana voimana vain johtava huippu — parlamenttiryhmä, sanomalehtien toimitukset, puoluetoimikunta, yksityiset johtajat; jäsenjoukko taas on passiivinen ja esiintyy ainoastaan erilaisissa juhlallisissa tapauksissa, näytellen statistin osaa (vaalit y.m.); kommunistisissa puolueissa sitävastoin perustuu koko työ puolueen jäsenjoukkojen aktiivisuuteen ja toimeliaisuuteen. 4) Sosialistisissa puolueissa ei ole lujaa sisäistä kuria; sitävastoin on kommunistisissa puolueissa pidettävä yllä rautaista kuria. 5) Sosialistiset puolueet ovat erilaisten vapautta rakastavien katsantokantojen vapaaehtoista yhtymiä; kommunististen puolueiden on taas oltava ehdottomasti yhtenäisiä järjestöjä, joissa ei saa sallia minkäänlaisia epäkommunistisia katsantotapoja. Tähän on lisättävä vielä kaksi sosialidemokraattien menettelytapaa, jotka hyvin selvästi pantiin merkille kuudennen kongressin keskustelussa tp. k:n toimintaselostuksen johdosta: 1) Sosialistiset puolueet eivät ole tehneet työtä ammattiliitoissa, ollen sitä mieltä, että sos.-dem. puolueiden tehtävänä on käydä poliittista taistelua ja ammattiliittojen tehtävänä on taistella työväenluokan jokapäiväisten taloudellisten etujen puolesta. Kommunistiset puolueet, pysyen uskollisina bolshevismin perinnölle, lähtevät siitä, että proletariaatin poliittista ja taloudellista taistelua ei voi eikä saa erottaa toisistaan ja että taloudellinen taistelu edut on alistettava proletariaatin yleisen taistelun eduille kapitalismin kukistamiseksi. Tämän vuoksi kommunistiset puolueet harjottavat tarmokasta työtä ammattiliittojen sisällä, ryhmien avulla. 2) Kaikilla sos.-dem. puolueilla on laillisen toiminnan perintö, kymmeniä vuosia kestänyt tottumus toimimiseen vain sallituissa rajoissa. Sensijaan nykyisissä oloissa, jolloin pääoma ja valtio hyökkäävät kommunististen puolueiden ja muita vallankumouksellisia proletaarisia järjestöjä vastaan, ovat lailliset toimintamuodot kommunistisille puolueille aivan riittämättömät.

## Gastonian jutun manööveri ei saa pettää

Se seikka, että tuomari Barnhill on joutunut kumouksellisen työväenliikkeen voimakkaasta painostuksesta siirtämään Gastonian luokkataistelun uhrien jutun Gastoniasta Charlotteen ja samalla siirtämään jutun käsittelyn alkavaksi elokuun 26 päivä sekä tekemään syyttäjäin taholta sellaisia myönnytyksiä, kuten muuttamaan naistoverien, Amy Schecterin, Vera Buchin ja Sophie Melvin ensiluokan murhasyytökset toisen luokan myrhasyytöksiksi, ei saa vähääkään pettää Amerikan työväenluokkaa. Nämä ovat pelkkiä manoovereja, joilla yritetään uskottaa, että kapitalistit ovat taipuisia antamaan "puolueettoman" kuulustelun näille luokkataistelun uhreille.

Niinpä asian oikean laidan selittäminen Amerikan työväenluokalle entistä painokkaammassa muodossa täytyy jatkua. Ja International Labor Defence tuleekin sen tekemään. Mutta sen on saatava tässä työssä kaikkien todellisten työväenjärjestöjen kannatus, niin moraalisesti kuin aineellisestikin. **Kyseessä on työläisten puolustusoikeus järjestysoikeuksiensa puolesta pyssyhuttain aseellisia hyökkäyksiä vastaan.** Nämä syytetyt työläiset puolustivat unionsa päämajaa ja avustuskeskustaa poliisien ja pyssyhurttain aseellista hyökkäystä vastaan. Ja siksi heitä syytetään. Etelän kutomoparoonit ja heitä palvelevat viranomaiset alkoivat asevoimin murskata työläisten järjestymisen ja karkottaa väkivaltaisesti union organiseeraajat ja aktiiviset union työläiset pois paikkakunnalta ja valtiosta. Mutta järjestyneet työläiset asettuivat puolustamaan järjestymisoikeuttaan, union päämajaa ja avustuskeskustaa. Ja tämä on heidän "rikoksensa". Mutta työväenluokka puolustaa näitä oikeuksia. Ja siksi se puolustaa Gastonian luokkataistelun uhreja viimeiseen saakka.

Porvarilehdet ja sosialidemokraattiset johtajat ovat tehneet suuren jutun siitä, miten Gastonian uhreille tullaan antamaan puolueeton kuulustelu. Civil Liberties Union (liberaalis-sosialistinen puolustusjärjestö) on antanut porvarilehtien tapaan ylistäviä lausuntoja viranomaisten "puolueettomuudesta" tuomarin siirtäessä jutun käsittelyn toiseen kauntiin. Raivaaja menee niin pitkälle, että kieltää työläisiä lahjoittamasta "kommunistien" keräämään avustukseen, lietsomalla siihen nähden epäluuloa, tarkoittamalla "kommunisteilla" International Labor Defence-järjestöä, joka lakkolaisten puolustusasiaa ajaa.

Mutta suomalaiset työläiset tietävät jo ennestään, että Raivaaja vastustaa luokkataistelua ja että sen kanta työväen taistelukysymyksiin nähden on aina vastustava, varsinkin milloin se pelkää kommunistien, jotka ovat näissä taisteluissa etumaisina, saavan toiminnastaan työväenluokan hyväksi krediittiä. Ja tietäen tämän, suomalaiset työläiset tulevat edelleen antamaan kannatuksensa Gastonian luokkataistelun uhrien puolustukselle kuin myöskin avustamaan lakkolaisia.

Gastonian oikeusjutun ja lakkotaistelun merkitys on tavattoman suuri Amerikan työväenliikkeelle. Gastonian taistelu on avain etelän miljoonien alhaisesti palkattujen ja kurjissa oloissa elävien järjestymiselle. Toista viikkoa sitten pidettiin Bessemer Cityssä etelän kutomotyöläisten ensimäinen joukko-konferenssi. Tässä konferenssissa oli 250 edustajaa kaikista etelän kutomokeskuksista ja mieliala oli mitä innostunein etelän kutojien järjestymiselle uuteen kutojain unioon. Tämä konferenssi ryhtyi valmistelemaan lokakuun 12 päivä Charlottessa, North Carolinassa pidettävää monin verroin laajempaa kutojien konferenssia. Charlotte konferenssikutsu asettaa kutojien taloudelliset vaatimukset, se on, 8-tunnin työpäivävaatimuksen ja elinsuhteita vastaavan palkan puolesta, näihin luonnollisesti liittyen työläisten järjestyminen uuteen kutojain unioon.

Gastonian juttu ei siis ole luonteeltaan paikallinen, sillä on koko etelän työväenliikkeelle tavattoman suuri merkitys, eikä ainoastaan etelän, vaan se tulee antamaan myöskin uuden sysäyksen Uuden Englannin kutojien järjestymiselle, jota on nyt jo rinnan Gastonian esimerkin innostamana, ajettava entistä voimaperäisemmin.

SKT.

## Toveri Clara Zetkin kumoaa "Vorwärtsin" valheet

(Sen johdosta, että Saksan sos.-dem. lehti "Vorwärts" on julkaissut vääristeltyjä ja valheellisia tietoja toveritar Zetkinin ja Kominternin välisistä suhteista, ja koska samoja juttuja on levittänyt m.m. Lovestonen ryhmä Amerikassa, on tov. Zetkin antanut Kominternin virallisessa julkaisussa allaolevan julistuksen. — Toim.)

Heinäkuun 4 p:nä julkaisi "Vorwärts" etusivullaan minua koskevan tiedon, varustettuna otsikolla, joka ei ollut mikään uutuus, "Socialfascist Clara Zetkin". Tarkoituksella saada juttu näyttämään paremmin todenmukaiselta, on se esitetty muka jäljennöksenä jostain, Saksan Kommunistipuolueen keskuskomitean salaiseksi kirjeeksi väitetystä asiakirjasta, joka olisi laadittu tarkoituksella "antaa piirisihteereille erikoisia ohjeita Clara Zetkinin jutussa".

Aikomukseni oli jättää vastaamatta tähän, yhtä vähän kuin muihinkaan Vorwärtsin ja sosialidemokraattisen uutistoimiston levittämiin juttuihin, jotka toimivat ahkerasti käsi kädessä valkokaartilaisten Rullehden kanssa. Mutta tämä kysymys pakoittaa poikkeamaan tavanmukaisesta vaikenemisesta. On itsestään selvää, että tuon kirjoituksen tarkoituksena on panetella Kommunistista Internationalea, herättää epäluottamusta Neuvostoliiton poliittiseen tilanteeseen, synnyttää käsitteiden sekaannusta ja lietsoa keskenäisiä riitoja. Niin ollen minä annan seuraavan lausunnon, kumotakseni Vorwärtsin esittämän raportin:

Meillä ei ollut "tulista väittelyä Kominternin nykyisten johtajain ja minun välilläni, Moskovasta lähtöni edellä tai menneiden kuukausien ajalla."

Minua ei ole kehoitettu "allekirjoittamaan julistusta," jossa lupautuisin "olemaan erossa puolueesta eroitetun Brandlerin ryhmän kanssa Saksassa ja alistuisin toimimaan toveri Thälmannin johdon alaisena, suorittaessani poliittista työtä." Kaiken aikaa minkä olen ollut kykenevä osallistumaan Kominternin johdon istunnoihin ja päätöksien tekoon, ei kukaan ole antanut vihjautsakaan siitä, että en voisi vapaasti puheissa ja äänestyksissä tuoda ilmi omia mielipiteitäni Saksan puolueen asioissa ja monissa muissa kysymyksissä. Nämä mielipiteitteni ilmaisut ovat olleet ehdottomasti itsenäisiä ajatuksia. Minun toimintaani Kominternin keskuskomiteassa on ollut rajoittamassa vain yksi tekijä, joka samalla rajoittaa minun poliittista aktiivisuuttani ja se on: minun terveyteni heikkeneminen.

On tarpeetonta ollenkaan selittää että en ole koskaan uneksinutkaan sellaista uhkausta, että "vaikeuksien sattuessa olisin hankkinut itselleni apua Saksan konsulilta Moskovassa." Minulla ei ole ollut pienempiäkään vaikeuksia Moskovasta lähdettyäni. Päinvastoin minun matkani Saksaan oli, huomioon ottaen heikon terveydellisen tilani, avustettu kaikella veljellisellä huolenpidolla ja avustuksella.

Vorwärtsin kirjoitelman muut osat minä jätän niiden arvosteltavaksi jotka, ovat kahden viimeisen vuoden ajan seuranneet toimintaani, puheiden ja kirjoituksien kautta, sairauteni yhä pahentuessa; he voivat lausua, olenko minä vain "raihnainen vanhus, ilman omaa tahtoa."

Selitys, että minä olisin "lyöttäytynyt Brandlerin kanssa sosialifascistien joukkoon", on — minä luotan että Brandler ei tätä kiellä — selvällä kielellä lausuttuna, niin kirottun järjetöntä, että se kumoaa itse itsensä.

Puheet siitä, että olisin "palautunut salaisesti sosialidemokraattiseen ideologiaan takaisin viimeisten vuosien aikana," voivat olla lähtöisin vain sellaisten juorukellojen huulilta joilla ei ole minkään vertaa kommunististen aatteiden tuntemusta, yhtä vähän kuin sosdem. aatteistakaan; juorukellojen, jotka eivät välitä vähääkään minun suorittamastani elämäntyöstä ja toiminnasta, joka on kaikkina aikoina ollut ja on edelleen yksinkertaisesti ja horjumattomasti kohdistunut yhden ainoan päämäärän: köyhälistön yhteiskunnallisen vallankumouksen hyväksi.

Minut eroittaa sosialidemokraateista, ei ainoastaan se suuri ihmisveren virta, jonka sotaakäyvien maiden työväenluokka uhrasi vv. 1914—18, se verivirta, joka edelleen paisui vallankumouksellisten työläisten verestä, jonka vuodattamisen aiheutti sosialidemokraattien petturuus, jotta porvariston luokkavalta voitiin säilyttää ja yhdistää. Sosialidemokratian ja minun välillä on olemassa seinä, joka kasvaa entistä korkeammaksi päivä päivältä; se on luokkarauhan ja porvariston kanssa muodostettavan liittoutumisen rikollinen politiikka, joka edustaa hävyttömän sanojen ja käsitteiden väärennyksen, sikäli kun vallankumouksellinen marxilaisuus on kysymyksessä.

Minä lujasti luotan siihen, että se päivä on lähestymässä, jolloin niiden työläisten suuri enemmistö, jotka vielä kulkevat sosialidemokratian mukana, tulee repimään alas tuon seinän ja marssimaan vallankumouksellisten veljiensä ja siskojensa rinnalla, Saksan Kommunistipuolueen riveissä, Kommunistisen Internationalen lipun juurella, luokkavihollistamme ja sen reformistisia suojelijoita vastaan.

Berlin, heinäkuun 7 p:nä, 1929. — Clara Zetkin.

### MAAILMAN MAANTIET

Kansainvälisen kauppakamarin maantieliikennekomitean kertomus sisältää mielenkiintoisia tietoja maantieliikenteen kehityksestä.

Kertomuksessa mainitaan, että nykyisin on 31 miljoonaa autoa 62 maassa ja 9½ miljoonaa kilometriä moottoriteitä 61 maassa. Vuosittain käytetään 2,400 miljoonaa dollaria uusien maanteitten rakentamiseen ja vanhojen kunnossa pitämiseen. Autojen verotuksen vuotuinen tuloarvio 27 maassa nousee nykyisin yhteensä 1,135 miljoonaan dollariin. Erilaisista maantiehallintojärjestelmistä on julkaisussa myöskin mielenkiintoinen selostus.

# TYÖVÄEN URHEILU

## Kilpailuselostus

Border Cities v.- ja u.-seura Visan kansainvälisissä urheilukilpailuissa elok. 4 p. oli osanottajia kaikkiaan 29, nimittäin Ironwoodin Myrskystä 1, Brooklynin Kisatovereista 1, Detroitin Voimasta 10, Toronton Yrityksestä 4, Monessen Kiistosta 2 ja Visasta 11. Kilpailut alotettiin kuulantyönnöllä, josta muodostui luja kilpailu visalaisten Ahon, Rintamäen ja Jokimäen välillä. Tuntui aivan uskomattomalta, että Jokimäki työntäisi saman matkan kuin tuollaiset voimamiehet kuten Aho, mutta siinä nähtiinkin, että tarvitaan vaan se "niksi" että saa kuulan lentämään. Muuten hyvin tasaväkinen kilpailu, sillä neljän ensimäisen työntöjen välillä ei ollut kuin 5 sm. eroa.

Korkeushypyssä oli samaten äärimmäisen tasaväkinen kilpailu ja oli vähällä tulla leivotuksi uusi liiton ennätys, mutta taisi se jäädä ponnistuspaikan tilille, ettei siitä tullut tällä kertaa mitään.

Kiekonheitossa haittasi kova vastatuuli tuloksiin huomattavasti. Siitä huolimatta sai Aho tuloksen 34.48, jota on pidettävä olosuhteisiin verraten kohtalaisena.

100 m. juoksussa suoriutui M. Rintamäki voittajana ajalla 12.1, joka sekään kovassa vastatuulessa ja huonolla radalla ei ole huono. A. Sotka Ironwoodin Myrskystä seuraava 12.3.

Pituushypyssä isännöi myöskin Rintamäki ylivoimaisesti tuloksella 5.96, H. Mack Voimasta ollen seuraava.

Keihäänheitossa haittasi vinha vastatuuli myöskin tuloksiin huomattavasti. Sotka suoriutui voittajana, seuraavana ollen H. Mack, josta taasen Visan Jokimäki jäi ainoastaan 1 sm. jälkeen.

Kolmiloikassa oli Rintamäki ylivoimainen tuloksella 12.46. Seuraavana H. Mack ja L. Jokimäki. Mielenkiintoinen kilpailu, sillä odotettiin H. Mackin antavan Rintamäelle lujemmankin vastuksen kuten korkeushypyssäkin. Mack on vielä nuori nousukas ja todennäköisesti kehittyy huippuluokan moniottelijaksi, kunhan vaan pitää päälle harjoituksia kuten tähänkin asti.

800 m. juoksussa olivat Voiman pojat ylivoimaisia, anastaen kaksi ensi tilaa, joka ratkaisi Visan ja Voiman välisen pokaalin kohtalon ensi kevääsen saakka, Voima voittaen sen 2551.88 pisteellä Visan 2548.54 pistettä vastaan.

1600 m. viestin voitti Toronton Yrityksen joukkue ajalla 4 min. 19.08 sek. Visan joukkue päättyen toisena ajalla 4 min. 22.04 sek. Toronton Yritys voitti lopullisesti Visan ja Yrityksen välisen pokaalin omakseen.

Palkintojen jako suoritettiin heti kilpailujen päätyttyä suomalaisella haalilla, jonka jälkeen hajaannuttiin kukin "omalle maalleen".

Sepeteus.

### Tulokset

100 m. juoksu: 1) M. Rintamäki, Visa, 12.1, 2) A. Sotka, Myrsky, 12.3, 3) R. Nevala, Voima, 12.4, 4) H. Mäki, Voima, 12.5, 5) T. Koti, Voima, 12.5.

Pituushyppy: 1) M. Rintamäki, Visa, 5.96, 2) H. Mäki, Voima, 5.48, 3) A. Sotka, Myrsky, 5.42, 4) O. Myllymäki, Voima, 5.39, 5) I. Aho, Visa, 5.30.

Kuulantyöntö: 1) L. Jokimäki, Visa, 10.72, 2) I. Aho, Visa, 10.72, 3) M. Rintamäki, Visa, 10.71, 4) H. Mäki, Voima, 10.67, 5) W. Kuosmanen, Kiisto, 10.18.

Korkeushyppy: 1) H. Mäki, Voima, 1.65, 1) M. Rintamäki, Visa, 1.65, 3) L. Kuosmanen, Kiisto, 1.60, 3) L. Jokimäki, Visa, 1.60, 3) V. Väisänen, Voima, 1.60 3) H. Williams, Voima, 1.60.

Kiekonheitto: 1) I. Aho, Visa, 34.48, 2) M. Rintamäki, Visa, 30.83, 3) L. Jokimäki, Visa, 29.70, 4) W. Kuosmanen, Kiisto, 29.60, 5) E. Tuhkunen, Visa, 28.35.

Kolmiloikka: 1) M. Rintamäki, Visa, 12.46, 2) H. Mäki, Voima, 11.87, 3) L. Kuosmanen, Kiisto, 11.75, 4) A. Sotka, Myrsky, 11.68, 5) R. Nevala, Voima, 11.39.

Keihäänheitto: 1) A. Sotka, Myrsky, 43.45, 2) H. Mäki, Voima, 42.64, 3) L. Jokimäki, Visa, 42.63, 4) L. Kuosmanen, Kiisto, 41.42, 5) M. Rintamäki, Visa, 40.79.

800 m. juoksu: 1) R. Nevala, Voima, 2.17.3, 2) A. Välimaa, Voima, 2.22.7, 3) M. Rintamäki, Visa, 2.24.3, 4) A. Sotka, Myrsky, 2.27.0, 5) A. Kuparinen, Voima, 2.33.7.

8-ottelu: 1) M Rintamäki, Visa, 566.45 pist., 2) H. Mäki, Voima, 538.49, 3) R. Nevala, Voima, 529.47, 4) A. Sotka, Myrsky, 527.01, 5) I. Aho, Visa, 515.81, 6) L. Jokimäki, Visa, 499.18, 7) L. Kuosmanen, Kiisto, 485.28, 8) I. Pihlaja, Visa, 452.13, 9) E. Tuhkunen, Visa, 447.78.

Juoksusarja: 1) R. Neva, Voima, 148.70 pist. Lähinnä M. Rintamäki, Visa, 144.70 pist.

Hyppysarja: 1) M. Rintamäki, Visa, 234.88 pist. Lähinnä H. Mäki, Voima, 225.19 pist.

Heittosarja: 1) L. Jokimäki, Visa, 187.30 pist. Lähinnä M. Rintamäki, Visa, 186.57 pist. ja I. Aho, Visa, 186.37 pist.

Seuranvälinen 8-ottelu: Voima, Detroit, 2551.88 pist., Visa, Border Cities, 2548.54 pist.

1600 m. viestinjuoksu (800, 400, 200, 200): Yritys, Toronto, aika 4 min. 16 sek., Visa, Border Cities, aika 4 min. 18.5 sek.

Yrityksen joukkue: Penttilä, Maunu, Tarvainen ja Klemola.

Visan joukkue: Rintamäki, Laakso, Hamlin ja Laaksonen.

### KILPAILUKUTSU

Ainoastaan täten kutsumme kaikkia C. TUL:n kuuluvia seuroja jäsentensä kautta osaaottamaan yleisurheilukilpailuihin, jotka asianomaisella luvalla järjestämme elokuun 25 pnä 1929, Timminsissa, alkaen kello 1 ip. Toivoen runsas osanottoa, aina valmiina vastavierailuun vointimme mukaan, merkitsemme työläisurheilutervehdyksin

Timminsin v.- ja u.-seura Ilo.
A. Lepistö, puheenj. O. Rönkkö, sihteeri.

Kilpailuohjelma: Miehille pikajuoksusarja (60, 100 ja 200 m.), hyppysarja (pituush., korkeush. ja kolmiloikka), heittosarja (kuulanh., kiekonh. ja keihäänh.) raskasheittosarja (moukari ja paino) sekä 1000 m. juoksu. Naisille 4-ottelu (60 ja 150 m. j., pituush., keihäänh. ja kuulantyöntö), pojille alle 16 v. 3-ottelu (60 ja 100 m. j. ja pituush.), tytöille alle 16 v. 2-ottelu (60 m. j. ja pituush.). Viestinjuoksu seurojen välinen 800, 400, 200, 200. Alokassarja 3-ottelu (100 m. j., kiekonh. ja korkeush.). Alokkaaksi katsomme sellaisen jota ei ole palkittu 3 paremmalla palkinnolla (ikärajakilpailuja ei oteta huomioon).

Määräyksiä: Voimassa olevia kilpailusääntöjä noudatetaan. Palkintoja jaetaan 3 kussakin lajissa paitsi 1000 m. j. 4. Osanottoilmoitukset on tehtävä elok. 22 p:ään mennessä os.: Olavi Rönkkö, Box 1035, Timmins, Ont. Määräaikaan ilmoittautuneille vieraspaikkakuntalaisille varaamme vapaan asunnon.

Huom.! Ilmoituksissa on ehdottomasti mainittava missä lajissa kilpaillaan.

# Osuustoiminta

## Osuustoimintaliike ja luokkataistelu

### Kuluttajien osuustoimintaliikkeen tehtävä työväenluokan taisteluissa

Viimeaikaiset teollisuustaistelut kaikissa maissa ovat osoittaneet, että on välttämätöntä mobilisoida kaikki työväestön voimat taisteluun luokkamme vihollisia vastaan. Kuluttajien osuuskunnat tulevat epäilemättä näyttelemään huomattavaa osaa työväestön taistelussa oikeuksiensa puolesta riistäjäänsä ja sortajiaan vastaan. Jo 19 vuotta sitten Lenin osoitti Kööpenhaminassa pidetyssä kansainvälisessä sosialistikongressissa mistä merkityksestä ouustoimintaliike työtätekevän luokan taistelussa on. Hän mainitsi että osuustoimintaliike voi olla hyvin suuresta merkityksestä työläisten taloudellisissa ja valtiollisissa taisteluissa avustamalla heitä lakkojen, työnsulkujen ja poliittisen vainon aikana. Sitten Kööpenhaminan kongressin kuluttajien osuustoimintaliike on laajentanut toimintaansa huomattavasti. Mainittakoon tässä vain että Kansainväliseen Osuustoimintaliittoon kuuluu nykyään noin 50 miljoonaa jäsentä, joista suurin osa kuuluu köyhälistöön. Kuluttajien osuustoimintaliikettä, johon kuuluu noin paljon työläisiä, voidaan ja täytyy käyttää tulevissa teollisuustaisteluissa työtätekevän luokan apuna.

Mutta samalla täytyy panna merkille sen seikan että tähän asti on tehty hyvin vähän osuustoimintaliikkeen vetämiseksi taisteluihin ja sen tekemiseksi osaksi yleisestä työväenliikkeestä. Vaikka tästä kysymyksestä on keskusteltu useissakin luokkataistelun kannalla olevien työläisten kokouksissa, jopa on tehty tiukkoja päätöksiäkin, ei tähän asti ole tehty paljon mitään näiden päätöksien käytäntöönsovelluttamiseksi. Esim. ammattiunioiden taholta ei ole tehty paljon mitään osuustoimintaliikkeen vetämiseksi käytännölliseen luokkataisteluun ja yhteisen rintaman muodostamiseksi osuustoimintaväen ja muun työväestön osan kanssa yhteistä vihollista vastaan. Mutta siitä huolimatta muodostaa osuustoimintaliike voiman joka täytyy työväestön ottaa huomioon taistellessaan oikeuksiensa ja elinehtojensa puolesta. Monissa Europan maissa osuustoimintaliike kontrolleeraa useita suuria teollisuus- ja tuotantoaloja ja ennenkaikkea kuluttajien osuustoimintaliikkeellä on monissa maissa hyvin järjestetty koneisto tuotteiden jakoa varten. Mutta tähän mennessä ei luokkataistelun kannalla oleva työväki ole osuustoimintaliikkeeseen kiinnittänyt suurtakaan huomiota. Osuustoimintaliike on saanut miltei kaikissa maissa kehittyä omaa latuaan reformististen johtajien johdolla. Luokkatietoinen työväestö ei ole ymmärtänyt käyttää sitä hyväkseen, eikä osannut vetää osuustoimintaväkeä lähemmäksi luokkataistelua.

Missä hyvänsä työväestö nousee taisteluun oikeuksiensa puolesta, tai joutuu sellaisen kuin työnsulun uhriksi, on osuustoimintaväki saatava näitä taisteluja avustamaan. Mikäli jäsenistö on kysymyksessä niin se tavallisesti onkin aulis antamaan taistelevalle työväestölle avustustaan, mutta sen sijaan reformitsiset johtajat sitä hyvinkin usein yrittävät estää. Joissakin tapauksissa johtajatkin näennäisesti kannattavat lakossa olevien avustamista, mutta vississä tarkoituksessa. Niinpä kun Saksassa, Ruhrin alueella, olivat teollisuustyöläiset lakossa, osuuskunnat johtajiensa suostumuksella avustivat lakkolaisia, mutta avustaminen supistettiin yksinomaan osuuskuntien jäseniin, mutta sitä käyttivät johtajat valttinaan, väittäen olevansa lakkolaisten takana heidän taistelussaan.

Luokkataistelun kannalla olevan työväestön ei kuitenkaan tule antaa pettää itseään siihen nähden, että mitenkä reformistiset johtajat suhtuvat luokkataisteluun. Aina ja kaikkialla missä siihen on suinkin tilaisuus ovat edellämainitut johtajat valmiit muodostamaan yhteisen rintaman niiden kanssa jotka taistelevat työväestön etuja vastaan. Luokkataistelun kannalla olevan osan osuuskuntien jäsenistä tulee paljastaa tämän reformistisien johtajien vehkeilyn ja osoittaa että he eivät taistele työväen etujen puolesta.

Kasvatustyötä osuuskunnissa tulee tehdä luokkataisteluhengessä. Osuuskuntien jäsenistö on saatava ymmärtämään että kuluttajien osuustoimintaliike on osa yleisestä työväenliikkeestä ja että silloin kun työväestö tai joku osa nousee taisteluun riistäjiä ja riistojärjestelmää vastaan, on osuustoimintaväen oltava tässä taistelussa mukana ja tuettava sitä kaikilla käytettävissään oleville keinoilla.

M. S.

## Farmilaki ja vehnän hinta

Maatalous ei muodosta itsenäistä ja määräysvaltaista teollisuuden haaraa kapitalistisen maailmantalouden sisälle, vaan maatalouteen, maataloustuotteiden markkinahintojen määräämiseen, siementen, maanviljelyskoneitten ja tarvikkeiden jne. hintasuhteiden teollisuustuotteisiin verraten, määräävässä asemassa on keskittynyt rahapääoma, jota tavallisessa puheessa nimitetään finanssikapitalismiksi. Kun tulee kysymykseen paljon puhuttu "farmarien avustustoiminta" taikka sen sijainen, uusi maataloustuotteiden markkinoimislaki, ja sen käytäntöön paneminen, niin johtavaa roolia näissä esittää Wall-kadun rahapääoma. Katsotaampa vennän hintaan. Uuden lain mukaan tullaan perustamaan viljanmyyntikorporatsioni, johon käyttövaroja kerätään myöskin farmareitten yhdistyksiltä, maatalousosuuskunnilta jne., mutta jossa johtajana pysyy rahapääoma, joko suoranaisesti, taikka sen kontrolloiman hallituksen kautta ja kumpaakin keinoa käyttäen. Kun rahapääoma kontrolloi, niin se merkitsee sitä että farmarien osuus farmituotteiden myyntihinnasta pysyy verrattain pienenä siihen osuuteen verraten minkä pankipääoma tästä kahmaisee. Tämä saavutetaan hinnoittelujen säännöstelemisellä, vaihteluilla ja tullitariffien kautta, vaikuttaen niiden tarvikkeiden suhteellisiin hintoihin, joita farmari jatkuvasti ostaa avoimilta markkinoilta. Rahapääoman vaikutusta esim. vehnän hinnan määrittelyyn voitaneen valaista esimerkillä Canadasta. Näet Canadassa on olemassa keskitetty viljanmyyntikoneisto, vehnäpooli, mutta poolin vaikutus farmarin osuuteen vehnänhinnoittelussa ei suinkaan tule työtätekevän farmarin hyväksi, vaan pooliin sijoitetun pääoman hyväksi. Canadalaisen vehnän hinta on pysytellyt alhaisena tämän vuoden alusta lähtien ollen touko- ja kesäkuun vaihteessa $1.05, sensijaan että edellisen vuoden vastaavana aikana se oli $1.40—$1.55 bushelilta. Hinta pysyttelee yhtä alhaisena siksi kunnes farmarien vilja on kerätty poolin varastoihin. Vehnän kylvöala Canadassa on lisääntynyt 168,000 eekerillä edelliseen vuoteen verraten, mutta kuivuuden vaikutuksesta satoisuus arvioidaan vain 57 pros. normaalista. Yhdysvalloissa myös arvioidaan vehnäsato pienemmäksi, minkä tulisi vaikuttaa vehnän hinnan kohoamiseen, mutta näin ei ole asian laita. Pääoman etu vaatii alhaisen hinnan pysyttämistä siksi kunnes vehnä on rahapääoman kontrolloimien välittäjien ja keinottelijoiden hallussa ja farmarille maksettu alhaisen hintatason mukaan. Katsoen sadon niukkuuteen niin tämän jälkeen korotettaneen vehnän hintaa ja suurpääoma korjaa tulokset sadosta. — Kuluttajat kylläkin saavat maksaa korkeimman taksan mukaan. — Muuten ei keinottelijat, se on rahapääoma, voittoileisi niin kuin se tapaa voittoilla. — Näemme siis että maatalous on kytketty entistä lujemmin pääoman otteeseen. Työtätekevän farmarin vapautuminen pääoman ikeestä käy vasta työtätekevien vallan perustamisen kautta, liitossa taistelevan työväen kanssa.

Työm.

# RAHAA SUOMEEN

## Kurssi Suomen Markkaa 39.40

### Canadan Dollarista

*Lähetyskulut:*

40c lähetyksistä alle $20.00, 60c lähetyksistä $20.00—$49.99, 80c lähetyksistä $50.00—$79.99 ja $1.00 lähetyksistä $80.00—$100.00 sekä 50c jokaiselta seuraavalta alkavalta sadalta dollarilta.

Sähkösanomalähetyksistä ovat lähetyskulut $3.50 lähetykseltä.

Suomen rahaa ostetaan. Kurssi $2.45 sadasta Smksta.

Tehkää lähetykset osotteella:

**VAPAUS,**
Box 69, SUDBURY, Ont.
*Laivapilettejä myydään.*
*Tiedustakaa pilettiasioita.*

Vapaudelle ottavat rahavälityksiä vastaan myöskin:

*VAPAUS PORT ARTHUR BRANCH*
316 Bay Street,
Port Arthur, Ontario

*VAPAUS MONTREAL BRANCH*
1196 St. Antoine St.,
Montreal, Que.

*JOHN WIRTA,*
957 Broadview Ave., Toronto, Ont.

*AARO KIVINEN,*
Kirkland Lake, Ont.

*JOHN VUORI,*
South Porcupine, Ont.

*CHARLES HAAPANEN,*
Osuuskauppa, Timmins, Ont.

*DAVID HELIN,*
eri paikkakunnilla Pohj.-Ontariossa


# SUOMESTA

### LOTTAIN AITI VAARENTANYT VEKSELIN JA PUIKKINUT CANADAAN

Joku aika sitten Kauhajoella ja muuallakin tunnettu lottain äiti väärenti erään työmiehen nimen vekseliin, nosti sillä 7,000 mk. rahaa ja lähti vesien taakse perustelemaan uusia lottasvärdyhdistyksiä.

Aiotaanko tämä painaa villasella? Siltä se kyllä vähän näyttää, koska ei ole mitään kuulunut vaikka lotta olisi kyllä voitu pidättääkin, kun väärennys kerran huomattiin 3—4 päivää jälkeenpäin kun lotta rannasta lähti.

Lotta oli vielä sen uskon asiankin kanssa pikiintynyt hyvin lujasti yhteen, mutta ei tullut silloin jumaluus kuuloonkaan kun vekselin piti väärentää, sanoo Työväen Lehti.

### HUMALAISTEN KOTKOTUKSIA

Askettäin Kauhajoelta juopottelivat taloll. Eino Uusi-Halkola, taloll. pojat Yrjö Yli-Kyyny ja Svante Nurmela viimemainitun kotona. Klo 10 illalla siirtyivät Uusi-Halkola ja Nurmela viimemainitun pihamaalle. Siellä Nurmelan ampuessa ilmaan, kehoitti Uusi-Halkola ampumaan itseään. Nurmela ampui toisen laukauksen seinään, mennen kuula Uuden-Halkolan pään yli noin 40 sm. Uusi-Halkola kehoitti Nurmelaa uudelleen ampumaan sanoen: "Osaatko edes hattuun!"

Silloin Nurmela tuli Uuden-Halkolan luo, kohotti viimemainitun hattua ja ampui päälakeen Uutta-Halkolaa. Kuula, mikä jäi pään sisään on korvan yläpuolella. Uusi-Halkola on hoidettavana Kauhajoen kunnallissairaalassa. Eloonjäämisestä on vain vähän toiveita.

### "NUORISON LÄHIMMÄT TEHTÄVÄT"

Helsingin raastuvanoikeudessa oli kolmannen kerran esillä juttu tov. Impi Karvosta vastaan "Nuorison lähimmät tehtävät"-nimisen julkaisun johdosta. Oikeus antoi päätöksen tuomiten Karvosen 3 kk. vankeuteen, ollen tuomio kuitenkin ehdollinen 4 v. koetusajalla. Syytteen aiheuttama kirjanen vapautettiin takavarikosta ehdolla, että siitä poistetaan ensimäinen lehti, joka sisältää Tampereella pidetyn koko maata käsittävän nuorten työläisten kokouksen lähettämän tervehdyksen poliittisille vangeille.

### TORNION KAUPUNKIA SYYTETÄAN PUUVARKAAKSI

Useat ruotsalaiset puutavarayhtiöt ovat väittäneet, että Tornion kaupungin puolesta olisi keräilty vesiajolta heille kuuluvia tukkeja, jotka kaupunki olisi käyttänyt omiin tarkoituksiinsa. Viime talvena tekivät k.o. yhtiöt valituksen maaherralle vaatien tutkimusta.

Maaherran määräyksestä onkin tutkimus nyttemmin toimitettu. Tuloksista ei kuitenkaan anneta vielä tietoja. Kaiken todennäköisyyden mukaan tulevat valittajat notsamaan kaupunkia vastaan oikeusjutun.

### PORVARILLISEN MORAALIN NÄYTTEITÄ

Askettäin paloi yöllä Ähtävällä lautamies Jonas Värnin myllylaitos. Kun palo aamuyöstä huomattiin, niin oli se jo saanut sellaisen vallan, ettei myllylaitoksesta voitu enää mitään pelastaa. Myöhemmin tuli ilmi että kyseessä oli murhapoltto. Poliisin tutkimukset johtivatkin tulokseen, että pidätettiin talollinen Anders Björknäs Ähtävän pitäjästä. Hän tunnusti sytyttäneensä tulipalon.

Asia oli esillä Pietarsaaren välikäräjillä. Tutkintopöytäkirjasta kävi selville, että murhapoltto oli edeltäpäin harkittu teko. Björknäs nimittäin omisti joittenkin muitten talollisten kanssa kilpailevan osakeyhtiön Ähtävän sähkövoima myllyn, joka sijaitsi joen vastaisella rannalla. Edellisen päivän, jolloin palo tapahtui, illalla olivat sähkövoima-myllyn johtokunnan jäsenet, joihin myös B: kuului, kokouksessaan keskustelleet, miten voitaisiin kilpailevan myllyn toiminta ehkäistä ja yksinkertaisimpana menetelmänä pidettiin sitä, että tuo kilpaileva laitos olisi poltettava ja B. otti asian suorittaakseen. Kotiin palattuaan pukeutui hän työvaatteisiin, hiipi metsän kautta poltettavalle myllylle, kokoili siellä helposti syttyviä aineita ja asetettuaan ne sopivaan paikkaan sytytti palon, samaa tietä oli hän palannut kotiinsa, mutta oli vielä etäänpänä tarkastanut, josko tuli alkoi tekemään tehtäväänsä.

Kihlakunnanoikeus tuomitsi vastaajan Björknäsin 2 vuodeksi kuritushuoneeseen ja rangaistuksen kärsityään menettämään 5 v. kansalaisluottamuksen, sekä korvaamaan tuhotun myllyn arvon 20,000: — mk:lla ynnä muita kustannuksia.

### SODANUHALLA KEINOTELLAAN

Kaukaisessa Idässä vallitseva tilanne on saattanut maailman suurkeinottelijat jalkeille. Koko kuluneen kevään ja kesän on useain siirtomaatavarain hinnoissa tapahtunut säännöllistä laskua. Nyt kuitenkin, kun tilanne Kiinan ja Neuvostoliiton välillä on käynyt uhkaavaksi, ovat suurkeinottelijat ryhtyneet huimaavaan hintojen koroitukseen. Niinpä on esim. vehnäjauhojen ulkomainen noteeraus noussut niin, että nousu vastaa yli 1 markan hinnan nousua kiloa kohti. Tätä hyväkseen käyttäen ovat myöskin Suomen tukkuliikkeet koroittaneet vehnäjauhojen hintoja jo tähän mennessä keskimäärin 50—60 p:llä kilolle. Kidesokerin hintaa ovat niinikään suomalaiset tukkuliikkeet koroittaneet noin 25 p. kg. Suomen Sokeri Osakeyhtiö korotti jo viime viikolla tuotteidensa hintoja 30 pennillä kiloa kohti. Yhä uusia hintain koroituksia tulee vielä lähiaikoina tapahtumaan. Täten maailman suurkapitalistit, provosoituaan idässä suursotaa, hankkivat kuluttajain kustannuksella suunnattomia voittoja. Jo pelkkä sodanuhka tietää puutetta ja hätää. Mitä tuokaan meille sota tullessaan?

### ARMEIJAN LENTOKONE RANTAKIVIKKOON VIIPURIN LÄHELLÄ

Merilentoeskaaderin lentokoneen I L 93 ollessa suorittamassa lentoa, syöksyi se alas lähellä Viipuria olevan Piispansaaren rantakivikkoon. Tällöin loukkaantuivat ohjaajana toiminut Pentti Alestalo ja mekaanikko, kersantti Heinonen.

Pahimmin loukkaantui onnettomuudessa koneen ohjaaja, reserviupseerikokelas P. Alestalo, jolla oli vaikea leukamurtuma, oikea olkapää, oikea reisi ja molemmat sääret poikki. Hänen saamansa vammat olivat siksi pahat, että hän heitti henkensä Viipurin sairaalassa.

### LAPSEN RUUMIS KAIVOSTA

Eräs henkilö löysi Kemissä Heikuraisen puhdasvesikaivosta lapsen ruumiin. Lapsi on nähtävästi upotettu kaivoon ja ollut siellä todennäköisesti pitemmän ajan. Lähempää poliisikuulustelua ei ole vielä asiasta toimitettu.

## Neuvostoliiton lentokone pitkälle matkalle

**"Neuvostojen maa" lähtenyt eilen maailman ympäri lennolle**

MOSKOVA, elok. 7. — Kaksimoottorinen kokometallinen yksitaso "Neuvostojen maa" lähtee aamunkoitteessa huomenna matkalle Siperian sekä Tyynenmeren ja Amerikan poikki New Yorkiin. Ensimäinen taival tulee olemaan Omski, joka on n. 1,400 mailin päässä Moskovasta.

Lentokoneen henkilökunnan muodostavat Boris Sterlikov, Senjon Shestawoff, Philip Bolotoff, A. Shestakoff ja D. B. Foofajev. Niistä ensimäinen on matkanohjaaja, eli purjehtija, seuraavat kaksi koneen ohjaajia sekä neljäs mekanikko.

## Vakava lakko suuressa asetehtaassa

**Sorvaajat lopettaneet työt Skodatehtaissa Pragissa**

PRAG, Tshekkoslovakia, elok. 7. — Kaksisataa sorvaajaa on ryhtynyt lakkoon palkkakysymyksen takia suurissa Skodan asetehtaissa täällä. Lakkoa koetetaan levittää tehtaiden muihin osastoihin. Skodatehtaat ovat suurimpia asetehtaita koko Europpan mantereella, ja on niissä valmistettu aseita ja ammuksia Europpan imperialistivalloille sekä n.k. reunavaltioille erikoisesti Neuvostoliittoa vastaan.

## Kun sinitakit tiesivät mitä tahtoivat

**Kuvaus Saksan Spartakistikapinasta**

Eräänä iltana marraskuussa 1918 seisoivat he tehtaan ratapihan edustalla ja jakoivat lentolehtisiä kotiin palaaville työläisille, tytöille ja pojille. He olivat hauskalla tuulella ja juttelivat että pian alkaisi sellainen suurrämähdys, jonka vertaa ei vielä ole nähty. Mutta edesvastuun tuntevat kansalaiset saivat vihiä matruusien edesottamisesta ja asettuivat heti yhteyteen herra everstin, ampumatarvetehtaan johtajan kanssa. Tämä asemahdin suuruus käsitti heti tilanteen ja lähetti joukon sotilaita tuonne laittomuuden ja epäjärjestyksen näytelmäpaikalle. Eräs aliupseeri otti vastaan itseltään herra everstiltä määräyksen vangita kaikki matruusit ja siinä tapauksessa että joku heistä yrittäisi paeta, siekailematta ampua.

Aliupseeri marssi matkaan miehensä kanssa. Miehet eivät oikein olleet selvillä siitä mitä tehtaan ratapihalla oikeastaan tapahtui, aliupseeri oli heille ainoastaan ilmoittanut, että joukko kapinallisia oli vangittava. Sitten komennettiin vain lataamaan kiväärit. Kysymyksessä siis oli jotain vakavaa. Mutta mitä olivat kapinalliset. Lopulta alkoivat nuo vanhat miehet kysellä itseltään: mikä on kapinallinen,

— Kapinallinen on lakia rikkova yhteiskunnalle vaarallinen henkilö, selitti sotilas Kulpe itselleen.

Mutta sotilas Krach päätyi siihen lopputulokseen, että kapinallisen tuli olla terveellä järjellä varustettu henkilö, koskapa hän nousi vastustamaan eräitä olevia heikkouksia tässä inhimillisessä yhteiskunnassa ja hänen täytyi siis kyetä sekä näkemään että tuntemaa erittäin hyvin. Mutta sitten kysyi itseltään: mitä olivat yhteiskunnan heikkoudet. Silloin tuli hän ajatelleeksi sotaa, joukkomurhaamista rintamalla ja rintamalla ja rintaman takana. Suuri nälänhätä lasten kuolevaisuus, Hinderburg keräys, keinottelu ja koko tuo jättiläispitkä rivi vääryyksiä kulki näytelmänä hänen ohitseen. Ja pitemmälle ei hän ajatuksissaan päässyt. Hiljainen raivo laskeutui hänen ylleen ja hän tunsi aivan selvästi myöskin itse olevansa kapinallinen, oikea, pesunkestävä kapinallinen!

Jokseenkin samoin ajattelivat ja tunsivat myöskin hänen toiset toverinsa. Ainoastaan Kulpe sekä aliupseeri eivät olleet ensinkään mitään kapinallisia, vaan heitä elähdytti pyhä viha tuota roskaväkeä kohtaan, jota vangitsemaan he olivat menossa.

Tehtaan ratapiha tuli näkyviin. Sieltä aaltoili suuri väkijoukko. Ja keskellä joukkoa pisti näkyviin sinisiä merimieslakkeja, mutta nauha kirjoituksineen "Hänen keisarillisen Majesteettinsa laivasto" oli poissa — sen saattoi nähdä aivan selvästi.

Kun sotilaat tulivat näkyviin, väistyi väkijoukko hiukan syrjään ja korkea jännitys ilmeni. Matruusit, luvultaan kuusitoista, seisoivat keskellä väkijoukkoa, joka kaarsi heidät puoliympyrän tavoin, aivan kuin hyvinjärjestetyssä teatterikohtauksessa.

Sitten astui aliupseeri matruusien luo ja kehoitti heitä saamatta aikaan tarpeetonta melua, laskemaan kauniisti aseensa. Matruusit katsoivat hymyillen aliupseeria ja sitten toisiaan. Eräs kuparinruskea nuorukainen astui aliupseerin luo ja taputti tätä ystävällisesti olalle.

— Alkäähän olko noin kiivas, hyvä mies. Täytyyhän meidän toki ensinnä hiukan huvittaa toisiamme ja opetella tuntemaan toisemme. Sitten kyllä aina löydetään jokin keino.

Aliupseeri oli ällikällä lyöty. Hän katseli avuttomana ympärilleen. Sitten kokosi hän taas vihansa ja astui askeleen taaksepäin.

— Minä vaadin teitä laskemaan aseenne!

Matruusit nauroivat.

Silloin kadotti aliupseeri kaiken malttinsa ja kirkui keuhkojensa täydeltä:

— Tilaa siinä! Tyhjentäkää katu! Tyhjentäkää!

Työläiset väistyivät syrjään. Osa heistä jo kävi huolestuneiksikin. He juoksivat kiireesti ratapihan poikki ja pakenivat vaunuihin. Mutta matruusit vain seisoivat ja nauroivat. He eivät edes ottaneet kivääreitään käsiinsä vaan kantoivat niitä hihassa olkapäillään. Pitivätpä vielä käsiään housujen taskuissa. Heidän täytyi olla hyvin varmat voitostaan. Näytti kun he kerrankin haluaisivat selviytyä asiassa ilman kuulia ja vain luottaisivat liukkaaseen kieleensä.

Aliupseeri raivostui. Mutta selvästi näki, että hän vähitellen alkoi kadottaa intoaan. Jotain hänen kuitenkin täytyi tehdä. Ja hän teki jotain. Hän töytäisi tarmokkaasti erästä lähellään seisonutta työläisnuorukaista niin että tämä lensi suoraan keskelle matruusien joukkoa, jossa eräs matruuseista hauskasti nosti nuorukaisen pystyyn. Se nuori työläinen — se olin minä.

Aloin riidellä ja kiroilla. Mutta se kuparinruskea nuorukainen tyynnytti minua:

— Rauhoituhan, poikaseni! Älä hemostu turhasta.

Niin minä sitten seisoin sinitakkien keskellä kuten ainakin yksi heistä, jälleen rauhallisena, vaikkakaan en nauranut kuten he.

Kun aliupseeri näki nyt että hän tällä tavoin ei koskaan saisi komediaa loppumaan, kävi hän äkkiä toimeliaaksi.

— Minä vaadin teitä laskemaan aseenne!

Matruusit nauraa hohottivat.

— Se riippuu siitä jos itse niin tahdomme, sanoi kuparinruskea kuivasti ja sytytti savukkeen.

Nyt nauroivat myöskin eräät työläiset.

Silloin kävi aliupseeri villiksi ja antoi joukkonsa marssia esiin. Ne seisoivat rivissä suoraan poikki kadun kiväärit käsivarsillaan. Työläiset vetäytyivät jännittyneinä taaemmaksi.

Sitten komensi herra aliupseeri:

— Tähdätkää!

Yksi kivääri kohosi; toiset seitsemän jäivät paikoilleen lepäämään aivan kuin komennus ei olisi koskenut niitä. Aliupseeri joutui suunniltaan raivosta. Vielä kerran hän mylvi:

— Täh-dät-kää-ää!

Mutta nuo seitsemän kivääriä olivat täysin rauhallisina miesten käsivarsilla ja niiden kylmät suut tuijottivat väsyneesti alas katuun. Jättiläismäinen hiljaisuus seurasi.

Sitten laskeutui myöskin isänmaalle uskollinen kivääri.

Työläiset nauroivat jälleen. Myöskin minä nauroin. Oli ollut jokseenkin epämiellyttävää olla pakoitettuna tuijottamaan mustaan kivääriinpiippuun, mutta nyt oli ilma jälleen puhdas ja vapautuksen tunteen vallassa saatoin yhtyä toisten nauruun.

Matruusien rauhallinen esiintyminen tuntui minusta selittämättömältä, niin, toisinaan miltei kolealta. Jaksoivatko he todellakin sietää että heitä tuolla tavoin loukattiin? — Mutta minun rauhattomuuteni hävisi pian. Kuparinruskea astui äkkiä esiin ja komensi lyhyesti ja karkeasti:

— Tähdätkää!

Kuusitoista kivääriä lensi yiös. Ja kuusitoista kivääriinpiippua tuijotti aliupseeria ja sotilas Kulpea. Molempien kasvot kalpenivat.

— Seis — älkää ampuko! huusi yksi toimettomista sotilaista. — Älkää ampuko — ette saa ampua —

— Silloin otamme teidätkin.

Kiväärit suunanttiin nyt myöskin noihin seitsemään sotilaaseen.

— Heittäkää aseet! huusi kuparinruskea.

Kahdeksan kivääriä ja yksi pistooli makasi kadulla.

Sitten alkoi kuparinruskea jälleen puhua.

— —Teidän ei tarvitse olla pahoillanne, että asiat menivätkin tätä tietä, hyvät miehet. Teillä ei ole mitään menetettävänä ja kukaan ei tee teille mitään pahaa. Orjaopetus on nyt loppu. Sota on loppu — se sellainen mieletön teurastus. Olimme siinä mukana jo liiaksi kauan. Oletan, että myöskin te olette saaneet siitä kylliksenne — herra tietää, että ei ole mikään ilo päivät ja yöt toisensa jälkeen olla ajettavana kuin teuraskarja.

— Mutta nyt tulee toista. Nyt käännämme ylösalaisin koko roskan. — Teidän ei tarvitse enää pelätä, hyvät pojat — sotilaitten jahti on nyt loppu. Voitte mennä päällikköitenne luo ja kertoa heille miten helppoa on vangita kuusitoista aseistettua matruusia — se yilpäänsä ei ensinkään kävele, siksi että me tiedämme mitä tahdomme. Voitte sanoa heille myöskin, että olisi paljon mukavampaa heti pakata matkalaukkunsa — huomenna he todennäköisesti tulevat lähtemään "matkaan", sillä jos emme kovin paljon erehdy, lähtee heidän junansa aikaiseen huomisaamulla. Huomenna saa muuten koko joukko hienoja herroja lähteä saman tien — he saavat vapaapiletit kaikki tyyni. Ja nyt voitte mennä. Onneksi olkoon, toverit, matkallanne vapauteen!

Matruusit ottivat asennon. Työläiset sieppasivat käsiinsä kadulla makaavat aseet. Kuparinruskea ojensi minulle pistoolin. Tuo kylmä kappale lepäsi raskaana kädessäni — ensi kerran pitelin tuollaista esinettä, joka niin helposti saattoi käydä kuumaksi.

Ja yhdessä noiden kuudentoista matruusin kanssa aloitin minä kulkuni läpi vallankumouksen. Emme sillä kerralla vielä selviytyneet täysin orjuuttajistamme — mutta selviämme vielä!

### ANTEEKSIPYYNTÖ

Minä allekirjoittanut täten tunnustan viime talvena vallinneen Onion Laken lakon aikana työskennelleeni kuukausimiehenä Lennard Mäen kämpällä, samaan aikaan kun toiset työläiset saman yhtiön muilla kämpillä ja osa senkin kämpän miehistä taistelivat parempien elinehtojen puolesta. Tekoni lienee osaksi johtunut siitä, että tuolla kämpällä silloin oli tavallista pimeämpi miehistö, ainoastaan harvat ryhtyen lakkoon. Nyt olen kuitenkin tullut huomaamaan erehdykseni ja vilpittömästi pyydän sitä anteeksi kaikilta niiltä työläisiltä joiden etuja olen menettelylläni loukannut; ja jos minulle siihen tilaisuus suodaan niin tulen vastaisella toiminnallani sovittamaan rikokseni, mikäli se sovtettavissa on.

Port Arthur, Ont., eokuun 8 päivä, 1929.

Kalle Taipale.

**UUDISTAKAA TILAUKSENNE!**


## Ostakaa omasta liikkeestänne gramofooninne ja levynne

# Gramofonia alkaen $10.50 ja siitä ylöspäin

**($10.50 ja $12.75 saksalais-mallisia)**

# VAPAUDEN Montrealin Kirjakaupassa

**1196 St. Antoine St.** — **Montreal, Quebec**

### Kaikkia Columbia Co:n ulosantamia suomalaisia levyjä 75c kpl.

**Kuuno Sevander**
3118 Erien Rannalla
Kuutamossa Venäjän

**Hannes Saari**
3115F Kesävirkistystä
Armas Vanhaksi Jo Käyn
3109F Priki Efrosiina, I osa
Priki Efrosiina, II osa
3082F Juomarin Laulu
Lontoon Jenny
3088F Laivan Kannella
Uskoton ja Petollinen Julia
3013F Iloinen Meripoika
Kulkurin Masurkka
3036F Meripojan Heilat
Chrysantemum
3034F Volgan Aallot
Tämä Maa
3059F Valko Tuomet
Ei Kyytimies Kiirettä
3062F Saukkosen Avioero
Oi Mistä Saataisiin
3064F Sonja
Raatajan Serenaadi
3065F Kehtolaulu (Operetista "Laivan Kannella")
Meripojan Tervehdys
3072F Sinikellot
Musta Ratsu
3076F Viivin Jenkka
Pois Sormet
3078F Vanha Madrid
Lähtö
3080F Proletaarit Nouskaa
Korven Raatajille
3086F Punavangin Laulu
Volgan Lotjamiesten Laulu

**Stein—Ostman Orkesteri**
3095F Moskovan Marssi
Suru Valssi
3104F Honolulun Kuutamo, Valssi
Merenneito, Sotiisi

**Hiski Salomaa, Koomikko**
3111 Häät Remulassa
Dahlmannin Paartit
3045F Askon Kolmirivinen
Tiskarin Polkka
3073F Vanhanpiian Polkka
Laulu Taiteilijoista
3081F Savonpiian Amerikkaan Tulo
Emännät Piknekissä

**Hilja Vilonen**
3087F Vanha Sanna
Kaipaava

**Tom Wehkaojan Laulamia**
3112 Hevospaimenen Häämatka
Nuor' Vaimoni Sai Poikasen

**Aino Saaren Laulamia**
3038F Sorakumpujen Vainajille
Tehtaassa
3044F Ingapien
Mustalaisruhtinatar No. 3
3071F Venäläinen Kehtolaulu (Russian Lullaby)
Babette
3075F Soita Mustalainen, Soita
Kuutamoyö

**Jean Theslöf, Baritooni**
3108F Nichavo
Mun Tieni Kulkee Mandaljaan
3028F Mustalaisen Surulaulu
Vanha Mustalainen
3029F Illalla Kävelin
Heikki Hautala
3017F Pappani Maja
Rekiretki

**Otto Pyykkönen, Tenori**
3026F Viaporin Valssi
Vangin Laulu
3006F Kesäillalla
Tuomet Valkeina Kukkii
3012F Näytelmästä Pohjalaisia
Tuuli Se Taivutti Koivun Larvan
3005F Korjat Pojat ja Tytöt
Koskenlaskijan Morsiamet
3008F Syystunnelma — Kuula
Yks' Lauantai-ilta
3004F Laivapoikain Laulu
Yks Haamu Seiso
Marjanan Ovella
3009F Lemminkäisen Laulu
Pojat Kun Raitilla Laulelee
3003F Älä Itke Tyttöni Pieni
Vapaa Venäjä

**Juho Koskelo, Tenori**
E9032 Orpopojan Valssi
Kalle Aaltonen
E2420 Kahvia
Vankilaan Mennessä

**Adolf Hovi, Tenori**
3105F Valtion Varsalla
Suruhan Se Sorti Nuoren Pojan
3056F Vappulaulu
Orjan Kevät
3103F Milloin Raukka Onnen Saan?
Inarin Järvi

**Väinö Sola, Tenori**
3022F Heilallein Minä Laulelen
Sain Paljon Luojalta Armahain
3016F Se Rakkaus
Soitin Pillillä
3100F Sinä Sanoit
Hyvästi

**Leo Kauppi**
3114 Kesälaitumelta
Herra Adamsson
3106F Pikku Liisa
Yhteinen Susannamme
3101F Ma Odotan Sua
Mun Eukkoni On Maalla
3032F Maailman Matti
Rivakka Polkka
3040F Kuuliaiset Kottilassa
Helmi ja Kalle
3049F Laulu On Iloni ja Työni
Heitä Huolet Pois
3052F Salkolan Syntymäkemut
Kallaves
3058F Kulkijaksi Luotu
Juhannustanssit Paksulassa
3060F Renkjussi Palajaa Sodasta
Herra Petteri
3069F Sjöman Anderson 1
Sjöman Anderson 2
3067F Oi Tyttö Tule
Meren Aallot Valssi
3079F Talkoo Polkka
Honolulu
3083F Aika Poika
Laivan Kannella

**Jennie Anderson, Soprano**
3014F Laulu Tyttö
Keinu Laulu

**Kirsti Suonio**
3055F Pekkalan Veljet ja "Kovapää" (Leikillinen kasku)
'Maitojuna ja Romaani' (Leikillinen kasku)

**Muhoksen Janne**
3024F Juomalaulu
Merimies Rakkautta
Columbia SoittoKvin.

**Walfrid Lehto, Tenori**
3042F Aikoja Entisiä
Heilini Soitteli

**Saima Laurila-Newland, Sop.**
3098F Oi Bajadeeri
Oikeaan ja Vasempaan
3066F "Vilja" Iloisesta Leskestä
Tuomien Valkoiset Tertut

**Ida Lovarti**
3063F Antti Tanssitti Mua
Paimenpoika

**Martti Similä, Baritooni**
3054F Sepän Sälli
Jos Kaikki Suomen Järvet
3048F Aamutunnelma. Talon Tyttö ja Torpan Tyttö
Merimiehen Hyvästijättö ja Meripojan Koti
3041F Härmän Pojat
Marjalunnin Jussi
3038F Hallin Janne
Ostron Tyttö

**Allie Ropka**
3093F Mustalaisen Kaipaus
Taikayö, säest. Ostman Stein Orkesteri

**Otto Laurinen, Baritooni**
3091F Sireenien Kukkiessa (Jeannine I Dream of Lilac Time)
Minun Enkelini (Angela Mia)

**Brooklynin S. S. Clubin Orkesteri**
3084F Kansainvälinen, Marssi
Vapaa Venäjä, Marssi
3094F Venäläinen Surumarssi
Sonja, Waltz

**Harmonikkalevyjä**
3110F Muistoja Pohjolasta
Muistoja Synninlaaksosta, Willy Larsen
3107F Punkaharju, valssi
Lappeenrannan Rakuunapolkka, M. Soderlund
E1226 Tunturin Kellot
Koiviston Polska
3015F Kaipuu Valssi
Kerenski Willy Larsen
3021F Yksin, Valssi
Heilani Kanssa, Polkka
3033F Yli Aaltojen, valssi
Tonavan Aallot, valssi
E. Jahrl
3057F Sorretun Elämä, valssi
Barrikaadeille, marssi

**Soittanut Jahrlin Uusi Kvintetti**
3113 Sotilaan Tanssi
Mustalaisen Valssi
3018F Lyytin Polkka — Surut Pois, polkka
Tyttöjen Vienti
Willy Larsen

3011F Vapaa Venäjä
Kulkurin Masurkka, Duettoja Lager ja Franze
3035F Evelina Polkka
Unennäkijän Valssi, W. Franze
3020F Taikayö
Pohjalaispolkka, Willy Larsen
3116 Ma Sua Auttaa Tahdon
Ruusujen Tuoksu
3027F Suomen Polkka (Tunturin Kellot)
Rakkauden Kaiho, valssi duettoja W. Larsen ja O. Tolohen
3023 Kaiho Valssi
Vihuri Polkka
Hanurikvartetti
3031F Helmi, schottise
Viimeinen Valssi
Willy Larsen
3010F Onnen Tyttö
Kevät
Harmonikka ja klarinet
3051F Laurin Sotiisi
Katkenneet Kielet, vals.
Lauri Herranen
3053F Salon Ruusu, masurkka
Keskiyön Valssi
Lauri Herranen
3070F Klarinetti Polkka
Muistojen Valssi
Lauri Herranen
3089F Päivänpaiste, Valssi
Syysaamuna, Masurkka
3092F Elokuun Kuutamo, valssi
Säk'järven Polkka
Willy Larsen
3102F Vanhat Toverit, Marssi
Lundby, Valssi

**Viola Turpeinen ja J. Rosendahl**
3074F Hollolan Polkka
Hämärä Sotiisi
3077F Kulkurin Serenaadi
Vanhanmaan Sotiisi

**Matti Jurva, Baritooni**
3096F Kylpymatka
Ilta pienessä kaupungissa

**Orkesterilevyjä**
3900F Hawaiin Yö
Aamuinen Koi
59038F Vienin Elämä, valssi
Kulta ja Hopea, valssi
59041F Czardas Princes
Kavallier
59045F Dream of Autumn, valssi
Charming, valssi
59047F Victor Herbert Waltz Medley Beautiful
Ohio Waltz — Eddie Thomas Collegians
12046F The Bewitching Waltz
Goldenlocks Mazurka
12044F Harhaluulo, valssi
Rio Valssi, The Calophone Serenaders
3025F Rauha Myrskyssä
Joulupukin Polkka
3046F Mä Oksalla Ylimmällä, valssi
Saksan Polkka
3050F Sikermä Suomä. Lauluja, 1 osa ja 2 osa. Suomi orkesteri — Väinö Kauppi, kornetisti — Suomi Ork.
59048F Danube Waves Waltz
Wedding of the Winds, Waltz
Russian Novelty Orch.
3047F Aallotar Valssi
Skargaardin Tyttö
Columbia soittokvintetti
3043F Kevät Suomen Metsässä
Käki Valssi
Columbia soittokvintetti
3037F Mustalainen
Kehtolaulu, Thanlow instrumental quartette
3061F Viimeinen Toivo
Syksyn Lehdet
Columbia soittokvintetti
12067F Port Arthur March
Long for our country, march, Russian Novelty Orchestra
12068F Princess Polka
On the Shores of Adriatic
Columbia soittokvintetti
12070F In the Valley of Finland
On Board — E. Jahrls Quintetti
12080F Dolores Waltz
American Patrol
David Grupp's Orch.
12081F Frieda Polka
International Railroad Express
J. Serebroff's Orch.
1208F The Two Guitars
Russian Waltz
Accordion Solo, Charles Magnante
3068F Muistoja Suomesta, sotiisi
Koster Valssi

**Tilaukset täytetään heti kuin saapuvat joka paikkaan Canadassa. Lähettäkää tilauksenne heti tai muussa tapauksessa leikatkaa tämä ilmoitus irti ja tallettakaa seuraavaa tilausta varten.**

## VAPAUS MONTREAL BRANCH, 1196 ST. ANTOINE ST., MONTREAL, QUE.

## Samoja levyjä saatavana VAPAUS, Box 69, SUDBURY, Ont.

# Ilmotuksia eripaikoilta

Ilmotushinnat tässä osastossa ovat: Yksipalstamittaisilta 3 senttiä sana, sekkeistä, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samanlaisena, 2 senttiä sana ja niiltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samanlaisena jokaisessa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50c ja seisovista 25c kerralta.

## SUDBURY, ONT.

VAPAUDEN KONTTORI PIDEtään arkipäivinä avoinna kello kahdeksasta aamulla kello viiteen illalla. Sunnuntaisin ja juhlapäivinä on konttori suljettuna koko päivän.

SUOMALAINEN MUSIIKKI-, TUpakka- ja Makeis-kauppa 20 Elm St., Sudbury, Ontario. Myytävänä kaikenlaisia musiikkia ja soittimia. Tupakkaa ja makeisia saatavana. Musiikki opetusta annetaan. Kirjeisiin vastataan heti. Hj. Hamari, Box 98, Sudbury, Ont. (TTL

FRED LEE, PESULAITOS, POIKAtalon vieressä Sudburyssa. Hyvä työ ja halvat hinnat. Puhelin 865. Pestävät haetaan kun ilmotetaan puhelimella ja toimitetaan puhtaana takaisin.

## SOO, ONT.

METSÄMIESTEN TARPEITA. — Valjaat, teltat. Kärrytarpeita. — Hinsperger Harnes Co., Ltd., Sault Ste. Marie, Ont.

## TORONTO, ONT.

KALUSTETTUJA HUONEITA, 24 Robinson St. (Queen St. ja Bathurstin lähellä). Mrs. N. Johnson. (Ttr.L.

CARL SUNDHOLM, KELLOSEPPÄ. Lähetäkää kellonne korjattavaksi tällä osotteella: 246 Queen St. W. Puhelin Adelaide 6856. Toronto.

## MONTREAL, QUE.

ED HELSBERG, ASIOIMISTO, 926 St. Monique St., puhelin Harbour 6836. Lakiasioita, asiakirjoja, oikeudessa tulkkina sekä muita elaani kuuluvia asioita.

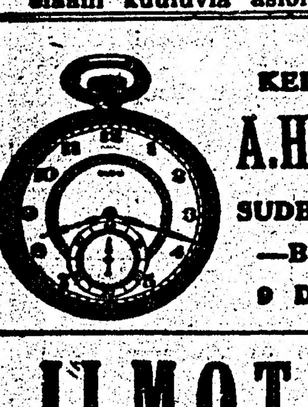

KELLOSEPPÄ
**A. Heiskanen**
SUDBURY, ONT.
—Box 1873—
9 Durham St.

## ILMOTUS

Mauno Lehdolle Helsingistä ja muille jotka ovat kanssani asioissa pyytäisin ystävällisesti huomauttamaan, että kirjoittaisivat minulle. (188)
Mrs. Hilja Turpela.
262 Simcoe St., Toronto, Ont.

## MYYTÄVÄNÄ

Hyvin perustettu ruokatavaraliike, katuvaunutien nurkkauksessa, suomalaisten keskuudessa, Sault Ste. Mariessa. Liikevaihto $75,000 vuosittain. Liikkeen yhteydessä on yhdeksän asuinhuonetta. Myöskin kolme aidattua lottia, yksi niistä ollen nurkkalotti. Sopiva paikka rakentaa "apartment"-talo. Myydään halvalla sairauden takia. Osa käteen, loppu ehdoilla. Kysykää: (192
303 Cathcart Street,
Sault Ste. Marie, Ont.

## Vuokrattavana

kaksi yläkerran huonetta. Sopivat pienelle perheelle. (188
445 Bessie St., Sudbury, Ont.

## GENERAL REPAIR SHOP

Korjaamme ja terotamme heinänleikkuukoneita. Korjaamme gramafooneja, polkupyöriä. Työ taataan.
**Pete Travaglini**
Puhelin 1551 - 29 Durham St.
Box 721 Sudbury, Ont.

## Halutaan tietää

Haluaisin saada Juho Saikkosen osotteen. Jos tämän näet, kirjoita minulle. Ollut viime vuonna Montrealissa. Nykyistä olinpaikkaa en tiedä. Toisiltakin tuttavilta kirjeet tervetulleita. (190
Jaakko Niemelä,
124 Water St., Ottwaa, Ont.

Missä oleilet raatajatoveri John Lehto? Ollut viime talven aikana Sylvan Laken ympärillä Albertassa. Paiskaappas kirjeellä. Kirjeet tervetulleita kaikilta.
T. T. Tabell,
% J. Untinen, R. R. No. 1,
Carmangay, Alta.

# Sudbury

### MAINARIEN KOKOUS

Liberty-haalilla, ensi tiistaina, t.k. 13 p., kello 7 illala. Joka mies kokoukseen!

### OSASTON NO. 16

näytelmäseuran kokous tiistai-iltana kello 8 näyttelijäin pukuhuoneessa. Paljon tärkeitä asioita. Järjestetään tuleva toimintakausi y.m.

## Järven vesirajan aleneminen

STURGEON FALLS, elok. 9. — Nipissingin järvenpinta on laskenut niin alas, että se monin paikoin tekee laivaliikenteen vaaralliseksi. Monien Montevillen ja Sturgeon Fallsin välillä kulkevien laivojen kapteenit ovat sitä mieltä, että jollei mitään voida tehdä vesirajan kohottamiseksi on laivaliikenne tällä alueella lopetettava järven kivikkoisen pohjan vuoksi.

George Gordon and Co. sahamyllytyöläisiä uhkaa myöskin työttömyys järven vesirajan alenemisen vuoksi Mainitun yhtiön palvelluksessa Cache Bayssä sijaitsevavlla sahamyllyllä työskentelee 375 työläistä ja sisältää tämä joukko pääasiallisesti koko kylän asukasluvun. Jos ei tilanteen korjaamiseksi voida mitään tehdä joutuvat nämä työläiset työttömiksi ja koko kylä häviämään, sillä Gordon yhtiön sahamylly on ainoa ansiopaikka kylässä.

Myöskin on tilanne vakava länsipuolella järveä jossa laaja maanviljelys- ja huvialue on riippuvainen laivaliikenteestä. Tilanteesta on tehty ilmotus liittohallituksen pääministeri Mackenzie Kingille.

## PAKSU BERTTA

Lukijan ei vain pidä herättää itsessään niin pahoja epäluuloja, että me, pistäessämme noin naisellisen nimen jutullemme, olisimme ruvenneet perhesalaisuuksia penkomaan tai kirjoittelemaan rakkauden lirutuksia. Ei sinnepäinkään. Nykysin on näissä poliittisissa kuherteluissa ja perhekohtauksissa niin paljon tekemistä, ettei ole aikaa pistäytyä kuhertelukirjailun alalle.

Tälläkertaa tuntuu taas olevan maailmassa vauhtia eri tavalla. Täällä kotoisilla nurkilla porvarit hautovat ahkeraan älynystöröitään uusilla hallitussuunnitelmilla ja kommunistien pois kuskaamisesta eduskunnasta. Sotaporvarit ovat taas hitonmoisessa touhussa alkaakseen uutta tappelun nujakkaa. Noskelaisilla on myöskin puhaa saadakseen todistetuksi porvarille, että he kuuluvat kuin kuuluvatkin yhteiskuntaa säilyttäviin aineksiin, ja työläisille, että sosialidemokratiassa olisi vielä jotain hajua vanhasta luokkataistelupuolueesta.

Kiire on. Niin, etteipä enää taho joutaa kuolleita hautaamaan. Siltä ainakin tuntuu, kun lukee amerikkalaisten lehtiuutisia. Eräässäkin sellaisessa kerrotaan kuinka Hamiltonin poliisituomari on määrännyt, että kuolleiden on joutuimmin jouduttava pois elävitten tieltä. Kahdenkymmenen mailin tuntinopeus on tämän herran mielestä ollut liian hidasta menoa, joten hän onkin antanut määräyksen, että on ajettava vähintään kolmekymmentä mailia tunnissa. Se on jokseenkin samaa kuin, että vauhtimittarin on osoitettava viittäkymmentä. Sillälailla sitä pitää lentää.

Meilläkin on niin kiire, ettemme tahdo muistaa laisinkaan selittää, mikä se Paksu Bertta oikeastaan on. Monni lukija sen luonnollisesti arvaa ilman selittämättäkin, varsinkin ne, jotka ovat viime maailmansodan aikana olleet ahkeria sotauutisten lukijoita. Niille, joille Paksu Bertta on tuntematon, voimme ilmoittaa, että sellaiseksi nimitettiin erästä saksalaisten 42 sm. tykkiä, jolla ammuttiin möyhyksi linnoituksia. Aikoinaan Paksu Bertta oli niin kunnioitusta herättävä kapine, että siitä kirjoiteltiin tarumaisia juttuja kaikissa sanomalehdissä. Mutta nyt Paksusta Bertastakaan ei ole enää jälellä muuta kuin muisto.

Tämä riittäköön esipuheeksi.

Venäjän bolseviikeillakin oli vallankumouksen ensi vuosina käytettävissään sotaväline, jonka me tahtoisimme verrata Paksuun Berttaan. Tämä oli Trotski. Hiivatin hyvä kapine aikanaan, mutta osottausi kestävyyteensä nähden lyhytnäköiseksi. Ruotsui pian koko vehje ja alkoi tuottaa pelkkää vahinkoa haltijoilleen. Kun tätä kapinetta alkoivat eri maissa olevat Neuvostoliiton viholliset käyttelemään omien tarkoitusperiensä palvelukseen, niin Neuvostoliiton työläiset luovuttivat koko vehkeen niille ,jotka sitä olivat jo pitemmän aikaa kosiskellee:

Trotski on nyt Turkissa, mutta ehkäpä vain toistaiseksi. Siltä ainakin näyttää siitä päätellen, että Suomen porvarit ja nosket ovat ryhtyneet ja kilvan julkaisemaan kirjoituksia tuosta entisestä bolseviikien "Paksusta Bertasta". Piakkoin saanemme lukea sanomalehdistä uutisia siitä, että edistyksen ulkoministeri on lähettänyt kutsun "toveri" Trotskille saapua Suomeen täällä olevien noskelaisten ja porvarien yksinomaisesti käytettäväksi. Äänilaji, jota Trotskista kirjoitellessa nykyisin käytetään, on siksi lupsakka ja suosiollinen.

Jos meille annetaan oikeus tehdä ehdotuksia siitä, miten Trotskin sijoittamisesta olisi täällä suurinta hyötyä, niin ehdottaisimme, että hänet pantaisiin S. Sosialidemokraatin päätoimittajaksi. Ylitöikseen hän voisi kirjoittaa välillä jonkun "luokkataistelua" uhkuvan artikkelin Kansan Työhön ja asiantuntija artikkeleita Hakkapeliittaan. Tämä "aatteellinen vallankumousmies" ja "rehellinen luokkataistelija", kuten Kansan Työ kirjoitti viime torstain numerossaan, olisi täten löytänyt mielestämme kaiken sopivimman paikan, jossa hän voisi hyödyttää parhaiden uusia isäntiään.

Me emme ole huomanneet niin mustaa "tiitinkiä", ettei siinä olisi vain seisonut Trotskin "varoittavaa" kirjoitusta työläisille.

"Paksun Bertan" lukot on uudelleen rasvattu porvarillis-sosialidemokraattisella vaseliinilla ja nyt sitä on ryhdytty kokeilemaan, ampumalla koelaukauksia työläisiä vastaan. Ensimäisistä laukauksista voi kuitenkin päätellä, ettei tällä ampumavehkeellä ole enää käytännössä mitään merkitystä. Luullaksemme siinä on tähtäin ensiksikin hyvin pahoin vinossa, joten senkin vuoksi olisi parempi haalia koko rakkinen Suomeen. Täällä sellaiset mekanikot kun Sasu Punanen, Lähde Ernesti, Huttus-Eetu y.m. voisivat sen remontteerata ampumakuntoon.

Nyt laukaukset sellaisenaan, mitä "Paksu Bertta" sylkee kidastaan Konstanttinopolissa ollessaan, ei niillä ole mitään vaikutusta.

Ne ovat harhaosumia.

Suljemme oman ehdotuksemme herrojen noskelaisten ja porvarien suosiolliseen huomioon.

Pohjan Voimassa — Juttu-Veikko.

### IHMISEN PAINO JA TERVEYS

Sillä seikalla kuinka paljon ihmisen painaa on suuri merkitys terveydelle. Jos esim. paino alkaa yhtäkkiä alenemaan siitä huolimatta vaikka ruokajärjestelmä on ennallaan, on se merkki vakavasta sairaudesta ja asianomaisen pitäisi heti kääntyä pätevän lääkärin puoleen. Mutta liikalihavuus on aivan yhtä vaarallista. Väitetäänpä että lihavuus itseasiassa on vaarallisempaa kuin laihuus. Tämän käsittävät esim. henkivakuutusyhtiöt, jotka mieluummin vakuuttavat laihan kuin lihavan, väittäen voivansa tilastoilla osoittaa että lihava, tarkoitamme liian lihava, ihminen on alttiimpa taudeille kuin laiha.

Millä tai minkä perusteella määritellään ihmisen normaalipaino? Tällaisia perusteita on useampiakin. Tunnetussa John Hopkins sairaalassa määritellään ihmisen paino siten että lasketaan 110 paunaa viidelle jalalle pituudesta ja viisi ja puoli paunaa jokaiselle tuumalle minkä ihminen on yli viiden jalan. Tällä tavalla määritellään rakenteeltaan keskikokoisen ihmisen paino. Mutta tulee ottaa huomioon se että jokainen ei ole rakenteeltaan samallainen. Yhdellä on vahvemmat luut kuin toisella ja vahvempiluisen ihmisen normaalipaino on luonnollisestikin suurempi kuin heikkoluisen. Mitään sellaista taulukkoa siitä mitä ihmisen tulisi painaa, joka sopisi sellaisenaan jokaiselle, ei ole olemassa, mutta edelläesitetty määritelmä pitänee kutakuinkin paikkansa keskikokoiseen ihmiseen nähden ja sen perusteella voi jokainen yksilö määritellä painonsa, ottaen huomioon vahvuuden, luuston rakenteen ym.

Jokaisen tulisi pitää painonsa normaalimäärässä ja sen vuoksi olisi hyvä tapa punnita itsensä ainakin kerran kuussa ja jos huomaa painossa vaihtelua sinne tai tänne, olisi ryhdyttävä asianmukaisiin toimenpiteisiin sen tai niiden epäkohtien poistamiseksi, jotka painossa vaihtelua aiheuttavat.

## MIES KOKKI

haluaa kämpälle. Osote nimim.:
KOKKI,
316 Bay St., Port Arthur, Ont.

## KOLIA ja PUITA
## Laberge Lbr. Co.

Puhelin 777
Sudbury, Ont.

## HIEROJA

Huugo Seppälä
Antaa hierontaa Lehtelän saunalla joka arkipäivä
9—11 ap. 2—9 ip.
Tulee kotia myöskin pyydettäessä.
Puhelin 1444w. Box 1862
Sudbury, Ont.
(TL)

## I. S. SALO

Kulta- ja kelloseppä, tekee ensiluokan työtä halvimmalla. Suuri varasto timantteja, kelloja y.m. kulta- ja hopeatavaraa.
192 S. Algoma Street,
Port Arthur - Puh. N. 1238

## MATKAILIJAKOTI

Suosittelen yleisön käytettäväksi.
**Otto Kratz,**
585 St. David's Lane,
Montreal, Que. (MTr)

## Brunswick Panatrope
## FONOGRAFI

Täydellinen hinta $50.00 kuuden suomalaisen levyn kanssa.

Tämä on uusin Bunswick Panatrope fonografi, tehty teräksestä, päällystetty keinotekoisella nahkalla, ollen siinä kaikki uusimmat parannukset, samoin kuin isoissa kalliissa koneissa. Soittaa mitä tahansa levyä, antaen selvän voimakkaan äänen, johon ei voi verrata mitään toista konetta. Hyvin valmistettu, 16½ t. leveä, 16 t. syvä, 8 t. korkea ja paino 16½ paunaa. Lähetämme koneen $5.00 maksulla, lopun maksamalla expressimiehelle, koneen saapuessa. Lähetämme vapaasti uudemman levyluettelon. Varasto on aina täydellinen. Täytämme tilauksia ympäri Canadan. Torontossa asuville myönnämme helpot maksuehdot.

## ORIGINAL MUSIC STORE

338 QUEEN ST. W. — TORONTO, ONT.

Uusia laulajia ja uusia levyjä. Tämä on uusin luettelo. Annamme 100 neulaa ilmaiseksi kolmen levyn kanssa, kaikki 10 t. levyjä 75c kpl., lähetämme postivapaasti minne tahansa Canadassa.

AKSELI VUORISOLA, KOOMIKKO
3117 Carjoyaen Ryyppyreissu
Hei Hiiohei
3116. Ruusujen Tuoksu
Ma Suo Auttaa Tahdon
KUUNO SEVANDER, TENOR
3118 Erien Hannalla
Kuutamossa Venäjän
HANNES SAARI, TENORI
3086F Punavangin Laulu
Volgan Lotjamiesten Laulu
3076F Viivin Jenkka — Pois Sormet
3072F Musta Ratsu — Sinikellot
3064F Rastajan Serenaadi — Sonja
3034F Tämä Maa — Volgan Aallot
3115 Kaunis On Kesä
Armas Vanhaksi Jo Käyn
OTTO PYYKKÖNEN, TENORI
3026F Vangin Laulu — Viaporin Valssi
3007F Anssin Jukka ja Härmän Häät
Matalasta Torpasta
3003F Älä Itke Tyttöni Pieni
Vapaa Venäjä
3002F Aamulaulu — Lapsuuden Koti
MARTTI SIMILÄ, BARITONI
3054F Jos Kaikki Suomen Järvet
Sepän Sälli
JEAN THESLÖF, BARITONI
3108F Tieni Kulkee Mandaljaan — Nichavo
3028F Vanha Mustalainen
Mustalaisen Surulaulu
VÄINÖ SOLA, TENORI
3100F Hyvästi (Good Bye)
Sinä Sanoit
3097F Kaunihin Keijukainen
Sotamiehen Laulu
3022F Heilallein Minä Laulelen
Sain Paljon Luojalta Armahain
SAIMA LAURILA-NEWLAND, SOPRANO
3098F "Oi Bajadeeri"
Oikeaan ja Vasempaan
3066F Tuomien Valkoiset Tertut—Mustalais laulu—"Vilja"—Iloisesta Leskestä
ADOLF HOVI, TENORI
3103F Inarin Järvi
Milloin Raukka Onnen Saan?
3056F Orjan Kevät — Vappulaulu
HANNES SAARI JA COLUMBIAN MIESKVARTETTI
3109F Priki Efrosiina, 1 Osa
Privi Efrosiina, 2 Osa
3082F Juomarin Laulu — Lontoon Jenny
3088F Uskoton ja Petollinen Julia
Laivan Kannella

OTTO LAURINEN, BARITONI
3091F Minun Enkeleni
Sireenien Kukkiessa
HISKI SALOMAA, KOOMIKKO
3081F Savonpiijan Amerikkaan Tulo
Emännät Piknekissä
3073F Vanhanpiian Polkka
Laulu Taiteilijoista
3045F Askon Kolmirivinen
Tiskarin Polkka
LEO KAUPPI, KOOMIKKO
3106F Pikku Liisa — Yhteinen Susannamme
3101F Mun Eukkoni On Maalla
Ma Odotan Sua
3083F Alka Poika — Laivan Kannella
3079F Talkoo Polkka — Honolulu
3069F Sjöman Andersson, Ensi Osa
Sjöman Andersson, Toinen Osa
3067F Meren Aallot, Valssi
Oi, Tyttö Tule
3060F Herra Petteri, Merimiehen Laulu
Renk' Jussi Palajaa Sodasta, Sotilsi
3052F Kallaves' — Salkolan Syntymäkemut
3049F Laulu On Iloni ja Työni
Heitä Huolet Pois
3040F Kuuliaiset Kottilassa
Helmi ja Kalle
3032F Maailman Matti — Rivakka Polkka
KIRSTI SUONIO, NÄYTTELIJÄTÄR
3055F "Pekkalan Veljet" ja "Kova Pää"
"Maitojuna" ja "Romaani"
MATTI JURVA, BARITONI
3096F Kylpy Matka
Ilta Pienessä Kaupungissa
AKSELI VUORISOLA, BARITONI
3085F Katinkä — Alaska
SOITIN KAPPALEITA
MATTI SÖDERLUND, HARMONIKKA
3107F Punaharju, Valssi
Lappeenrannan Rakuuna, Polkka
LAURI HERRANEN, HARMONIKKA
3070F Muistojen Valssi — Klarinetti Polkka
3053F Salon Ruusu, Masurkka
Keskiyön Valssi
E. JAHRL, HARMONIKKA-SOOLO
3102F Vanhat Toverit, Marssi
Lundby, Valssi
3089F Päivänpaiste, Valssi
Syysaamuna, Masurkka
3057F Sorretun Elämä, Valssi
Barrikaadeille, Marssi
3033F Yli Aaltojen, Valssi
Tonavan Aallot, Valssi
3011F Kulkurin Masurkka
Vapaa Venäjä, Marssi

## AINOASTAAN 10 VUOROKAUTTA
## SUOMEEN tai SUOMESTA
SUOSITULLA
## Ruotsin Amerikan Linjalla

## H. WICKSTRÖMIN
RÄÄTÄLILIIKE
22 Monk St., Box 1168, Sudbury
Silitys ja puhdistustyö tehdään huolella. Puhelin 1871.

### LUONNOLLINEN SUKUPUOLIELÄMÄ

(Ainoa teos alaltaan)
Jokaiselle — mutta erittäinkin kaikille avioliitossa oleville ja avioliittoon aikoville — pitäis välttämättömästi olla tämä opas. Hinta $1.50
Tilatkaa osoitteella:
Dr. Koski's Health Service
Box 1197, San Francisio, Calif.

## FINNISH BAKERY

Box 39 Schumacher, Ont.
Korppu- ja leipä-tilaukset nopeaan ja huolellisesti täytetään. (TTl.

## LABERGE LUMBER COMPANY

Täydellinen varasto rakennustarpeita

## M. L. Roche

Putkitus- sekä lämmitystyötä
Työ taataan. (TL
62 SECOND ST.,
KIRKLAND LAKE, ONTARIO

## Pernun Veljesten
## SERVICE TAXI

PÄIVÄ- JA YÖ-PALVELUS
Suomalaiset ajurit.
Puhelin 2330 Sudbury, Ont.

## A. Fournier Ltd.

11 Elm St., Sudbury, Ont.
KIINTEIMISTÖLAINOJA
HENKI-, PALO-, TAPATURMA-, AUTO- JA AKKUNALASI-VAKUUTUKSIA
Arthur Lahti, suomal. liikeapulainen.

## Hilja Pulkin

"Mojakka sapassa" annoksittain saatavana ruokaa, mojakkaa, ja kahvia hyvän kerman ja leivosten kanssa.
Kusti sanoi että pallonpukkaajille on työtä alakerrassa.

## NORTH CAFE,

(Vastapäätä Queens Hotellia)
Box 1369
Phone 1398 21 Lisgar St.,Sudbury

## YKSINÄISET

Jos kaipaatte ystävää tilatkaa Lemmen Sanomat, paras suomalainen naimailmoituslehti. Maksaa 50 centtiä v.k., yksityisnumerot 10 c
The Lemmen Sanomat,
L. Box 266, Ironwood, Mich.

### Willamette Blvd. Sanitarium

on suurin ja monipuolisin terveyden hoitola lännellä. Physio-Therapy osastossa ovat nykyajan parhaat sähköhoitovälineet aina X-ray koneisiin asti. Täysihoidossa nopein apu akute ja kroonillisissa taudeissakin. 18 vuoden kokemus hieronnan, ruokajärjestyksen ja terveyskylpyjen alalla
Drs. Kokko & Kokko,
467 Willamette Blvd., Portland. Ore. Puhelin: Walnut 6747.

## A. PARENT

118 DURHAM STREET,
PHONE 1454
*Sähkö, putki ja lämmitystyötä*
Sähköuuneja, pyykinpesukoneita ja tarpeita
NOPEA JA HYVÄ PALVELUS, olipa iso tai pieni työ
SUDBURY, ONTARIO

## GENERAL WELDING CO.

10 Larch St. — Puhelin 1940
AUTHORIZED UNITED MOTORS SERVICE — HARRISON
SPESIALISTIT RADIAATTOREILLE
Me korjaamme kaiken tekoisia radiaattoreita.
Otamme ulos rikkinäiset osat, laitamme uudet jäähdyttäjät.
Työt taattu — Hinnat kohtuulliset — Nykyaikainen järjestelmä.
Sudbury, Ont.

HALUTESSANNE NOPEUTTA, VOIMAA, HELPPOA AJOA ja pienimaksuisen ylöspidon, ostakaa
## FORD AUTO
Me johdamme autojen myynnissä. Olemme myyneet yli 100 enemmän autoa kuin toiset välittäjät.
**$116.00 käteismaksu**
loppu helpoilla ehdoilla
Sudbury McLEOD GARAGE Ontario

# Soo, Ont., ilmoituksia

## Finnish Co-Op. Merchants Limited

SOON SUOMALAINEN OSUUSKAUPPA
välittää ensiluokan ruokatavaraa. Päivän halvimmat hinnat. Useammat Soon ruokatavarakauppiaat ovat pakoitettuja laskemaan hintojaan pysyäkseen meidän tasollamme. Toivomme edelleenkin kannatustanne kaupungissa, samoin linjalla ja lähiympäristöllä.
369 Wellington St., West. — Puheiln 1810.

## WEST END RAUTAKAUPPA

MAALEJA, ÖLJYJÄ ja VERNISSAA — HUONEKALUJA ja URHEILUTARPEITA
COSCO ja BONIFERRO, omistajat
(Vastapäätä Imperial pankkia)
139 James Street — Puhelin 1176 — Sault Ste. Marie, Ont.

## SUOMI CAFE

Ruokaa ja kahvia saatavana.
**Otto Häkkinen, omist.,**
332 Albert Street West
SOO, ONT.

## Hilma Lindemanin SAUNA

on avionna joka arkipäivä 12—12 yöllä.
Huron ja Albert katujen kulmassa
SOO, ONT.

## Leipää

ja leivoksia tarjoamme summissa ja vähittäin kovaa leipää ja korppuja lähetetään pyydettäessä.
STEELTON BAKERY
Puhelin 2293 W.
309 Wellington St., W., Soo, Ont.
Matti Ketola

## Orthophonic Victrola fonografeja

ja uusia suomalaisia levyjä.
Tulkaa katsomaan meidän varastoa
## BARNES DRUG CO.
SAULT STE. MARIE, ONT.

J. A. MacInnes, B.A. W.H.C. Brien
MacINNES & BRIEN
Lakimiehet, Asianajajat, Notoriot,
363 Queen Str.,
Sault Ste. Marie, Ontario.
Konttori vastapäätä Sault Streettiä
Rahaa lainataan halvimmalla korolla

## Ruokaa ja asuntoa

saatavana. (P
K. AARNIO,
304 Albert St. W., Soo, Ont.

317 Albert St. W., Soo, Ont.
## Hieroja
**K. A. Leino, Raivon talo**
336 Albert St. W., Soo, Ont.

## TIEDOTUS

Allanimitetyssä paikassa on kykenevä ja luotettava suomalainen kauppa-apulainen, Toivo Sarkka, joka mielihyvällä auttaa teitä ostaessanne pyhä- sekä työkenkiä, työmiesten vaatetavaraa, y.m. Antakaa meille koetus niin varmasti tulette tyydytetyksi.
FRANK AYOUB
302 Albert St. W. - Aarnio Block
Huron & Albert St. kul. - Soo, Ont.
Meillä on myös suurempi varasto
120 Gore St. Kaupassa.

## W. W. BALDWIN

Rakennustarpeita
Lautaa, päreitä, ovia ja ikkunoita, y.m.
— Puhelin 1824 —
540 Dundas St. ja A. C. R.
SAULT STE. MARIE, ONT.

## UUSI SAUNA

Avoinna joka arkipäivä
kello 10 a.p. 12 yöllä.
**John Aho,**
340 Albert St. W.

## McFadden & McMillan

Asianajajat, lakimiehet, notariot y. m.
Konttori:
SAULT STE. MARIE, ONT.
Uriah McFadden, K. C.
E. V. McMillan.

## FAUSTO STUDIO

Sault Ste. Marie, Ont.
Puhelin 557W 367 Albert St. W.
Ensiluokan valokuvia, värikoskettus- ja kokonaisvärjäystyötä.
Erikoisalamme vihki- y.m. kuvia.

## Toht. F. V. GRADY

HAMMASLÄÄKÄRI
TUNNIT:
8.30—12 a.p. 1.30—6 j.p.p.
Maanantaina, keskiviikkona ja perjantaina tilauksen mukaan.
Konttori 2 Albert St. E.
SOO, ONT.
Nutsonin apteekin yläkerrassa.
Puhelin 135 — Kotiin 426 M.

## A. THOUN

Naisten, miesten ja lasten vaatetustavaraa
Puhelin 785 W. - 139-141 Huron St.
Albert St. W. kulmassa
SAULT STE. MARIE, ONT.

## JOHN KONKA

JALKINELIIKE
Hyvä työ ja halvat hinnat.
375 Albert St. Soo, Ontario

### MITÄ ON ELÄMÄ ILMAN HYVÄÄ RAVINTOA?

Parhain ravinto on hyvä leipä. Tämän tarpeen tyydyttää parhaiten Finnish Bakery, 201 John St., Sault Ste. Marie, Ont., Phone 1572J. Soittakaa kotia tai kysykää ajurilta. Myöskin kovat leivät, korput y.m. tilaukset täytetään heti ja huolella. (P
A. ANGILA, Prop.
Sault Ste. Marie, Ont.